Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Queens Apskrity $8.00
Užsieniuose $9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ – LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE., Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827---1828

No. 215 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Penkt., Lapkričio-Nov. 2, 1951 ★★★★ Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

Kriokas

Apie mus pačius.
Koncertas.
Kas jį atliks?
Sako: jie pikietuos.
Kas tie "jie"?
Rašo R. MIZARA

Sekmadienį įvyks mūsų metinis koncertas.

Sekmadienį, taigi, kiekvienas Laisvės patrijotas, gyvenąs Didžiajame Niūjorke bei jo apylinkėje, prašomas koncerte būti.

Mūsų dienraščio koncertai--savotiški festai, savotiški atpuskai.

Šiemetinis koncertas tuo žymus, kad jis įvyksta jubiliejiniais laikraščio metais, kai Laisvė švenčia savo 40 metų sukaktį.

★

Daug kalbėti apie koncerto turinį, apie jo meninę programą būtų rodosi bereikalingas laikraštyje vietos užėmimas.

Kas nežino **Birutos Ramoškaitės,** vienos žymiausiųjų Amerikos lietuvių dainininkių? Senokai mes ją girdėjome dainuojant, — ji pirmaus programoje.

Baritonas **Leonas Yonikas,** mezzo-sopranas **Suzana Kazokytė,** baritonas **Stasys Kuzmickas,** — tai vis mūsų koncerto solistai!

★

Na, o kaip su kitais numeriais?

Didžiulis ukrainiečių choras, vadovaujamas gabaus muziko **Ilčiuko,** ukrainiečių šokikų trupė su spalvingais liaudiškais šokiais; paskilbęs Norwoodo Vyrų ansamblis, vadovaujamas jaunuolės **Gerda Terhorst;** Newarko Sietyno Choras, Brooklyno Aido Choras, vadovybėje **Mildred Stensler...**

Štai, kas sudarys mūsų koncerto liaudiškai menišką programą!

★

Kryžiokai ir vėl organizuoja mūsų koncertui pikietą; tai ne naujiena.

Jie pikietuoja net ir liaudiškų chorų pramogas; tai jų biznis.

Pikietuoti leistina. **Dažnai pikietuojamas net ir Baltasis Namas Washingtone.**

Nereikia kreipti į juos dėmesio, nes šuns balsas dangun neina, sako žmonės.

Padorūs žmonės, geri žmonės kultūrinių pramogų nepikietuoja.

Mūsų koncertą, atsiminkime, pikietuos hitlerininkai, kurie dar tik prieš keletą metų padėjo Hitleriui skersti Lietuvos žmones. Taigi, kai toks elementas mūsų pramogas pikietuoja, — **mums šlovė!**

O tie, kurie ant mūsų darbų spjaudo fašistinėmis seilėmis, pasilauks Hitlerio likimo!

★

Šlykštu, kai hitlerininkai rėkia, būk mūsų laikraštis tarnaująs "rusams".

Na, o tie patys hitlerininkai, atbėgę į šį kraštą, stoja rusams talkon: tūli moko rusus kalbos mokyklose, kiti stoja į rusų teatrines grupes, kiti siūlosi mokyti amerikiečius "rusų istorijos" ir "Rusijos geografijos."

Žinoma, jie tarnauja rusam baltagvardiečiams.

Ar neaišku, kas tarnauja kam?

Mūsų laikraštis, išgyvavęs per 40 metų, visuomet tarnavo ir tebetarnauja vyriausiai lietuvių tautai, lietuvių darbo žmonėms, jų organizacijoms.

Mūsų laikraštis yra lietuvių suorganizuotas, lietuvių leidžiamas ir vyriausiai lietuviškiems reikalams tarnauja.

Bet mes nesame šovinistai, nes neniekiname kitų tautų, nes visos tautos yra lygios ir visų laimė glūdi tik taikiame bendradarbiavime.

Mes — taikos šalininkai; mes — už darbo žmonių kasdieniško gyvenimo gerinimą ir šviesesnį jiems rytojų.

★

Taigi, eidami Liberty Auditorijon, jūs, broliai ir sesės, nekreipkite dėmesio į hitlerinius aukčiojimus gatvėje, bet skubėkite viršun išgirsti talentinguosius programos atlikėjus—melodingą, žavią dainą ir puikią muziką!

MILIONAI PROTESTANTŲ REIKALAUJA NESIŲSTI POPIEŽIUI ATSTOVO

Protestantų bažnyčios smerkia diplomatijos ryšius su Vatikanu

New York. — Visašališka Kristaus Bažnyčių Taryba pagamino pareiškimą, kuriuo ragina prezidentą Trumaną atšaukti ambasadoriaus siuntimą Vatikanui, popiežiaus valstybėlei. — Trumanas buvo paskyręs generolą Marką Clarką tokiu ambasadorium.

Taryba ,atstovaudama 29 protestantų ir pravoslavų religijas, taipgi kreipiasi į Kongresą, kad atmestų ambasadoriaus siuntimą popiežiui, jeigu prezidentas vis tiek užsispirtų jį siųsti.

Šiai bažnyčių tarybai priklauso parapijos bent su 30 milijonų protestantų.

Taryba sako, Vatikanas tik su vienu tūkstančiu savo gyventojų ir vienu šeštadaliu ketvirtainės mylios ploto yra tiktai popiežiaus dvaras ir neturi jokios kariniai - politinės reikšmės pasaulyje. Todėl ambasadoriaus siuntimas jam būtų tiktai diplomatijos ryšiai su katalikų religija. Amerikos gi įstatymai atskiria bažnyčią nuo valstybės.

Naujas demokratų vadas žada teisingai

Washington. -- Nacionalis Demokratų Komitetas vienbalsiai išrinko savo pirmininku Franką F. McKinney, Indianapolio bankininką.

McKinney pasižadėjo teisingai tarnauti Demokratų Partijai ir iššluoti iš komiteto visus tokius, kurie už kyšius mėgintų išgauti privačiams bizniams paskolas ar kitas malones iš valdžios.

Senasis Demokratų Komiteto pirmininkas William M. Boyle pasitraukė, sakydamas, jog tai "dėl nesveikatos."

Bet kongresiniai tyrinėjimai rodė, kad Boyle paėmė $8,000 iš apšlubusios Lithofold kompanijos ir išgavo jai daugiau kaip 500 tūkstančių dolerių paskolos iš valdžios. Dėl to kilo trukšmingi reikalavimai Demokratų Partijoj — pavaryt Boyle.

Kuom amerikiečiai labiausia susirūpinę

New York. — Gallupo Viešosios Nuomonės Institutas apklausinėjo daug žmonių, kas jiem dabar daugiausiai rūpi.

56 procentai atsakė, kad juos labiausiai vargina pasaulinio karo baimė; 26 procentai ypač susirūpinę brangenybe, taksais, infliacija ir milžiniškomis valdžios išlaidomis.

Tiktai 13 procentų atsakė, jog bijo komunizmo.

ORAS.— Daugiausia giedra ir šaltoka.

Irakas telkia armiją į Irano pasienį

Teheran, Iran. — Irakas sutraukė daug kariuomenės į Irano pasienį. Nužiūrima, kad Anglija gal mėgins panaudot Irako armiją prieš Iraną.

Irako kariuomenė buriasi tame ruožte, kur tuoj už rubežiaus yra gausingiausi Irano aliejaus (naftos) šaltiniai.

Irako valdžia yra pasidavus Anglijai. Bet vis daugiau jo gyventojų reikalauja suvalstybint anglų žibalo pramone Irake ir išsilaisvint nuo Anglijos.

Perša amerikoną į Atlanto laivyno komandierius

Paryžius.— Amerikos karo laivyno komandierius admirolas Wm. M. Fechteler pareiškė, jog amerikonas turi būti paskirtas vyriausiu vadu visų Atlanto kraštų laivynų.

Winstonas Churchillas, naujasis Anglijos premjeras, geidauja, kad anglui būtų pavesta tų laivynų komanda.

Reikalauja teisingesnių taksams kolektorių

Washington. — Pastaruoju laiku valdžia pavarė 20 taksų kolektorių už suktybes keliuose miestuose.

Demokratas senatorius E. Kefauver gamina Kongresui pasiūlymus, reikalaudamas apvalyt taksų įstaigas nuo valdžios skiriamų politikierių.

Kefauveris ragina išleisti įstatymą, įvedant kolektoriams civilinės tarnybos kvotimus, kad jie negalėtų būt naudojami kaip politiniai demokratų ar republikonų įnagiai.

Washington. — Pas prezidentą Trumaną atsilankė Anglijos karalaitė Elizabetha su savo vyru.

AMERIKONAI SVARSTO ŠIAURIEČIŲ PASIŪLYMĄ DĖL PALIAUBŲ LINIJOS

Korėja, lapkr. 1.—Pranešama, jog Panmundžome jau sklandžiau eina amerikonų derybos su šiauriniais korėjiečiais dėl pertaikos. Beveik susitaikoma, kur turėtų būti sudarytas neginkluotas paliaubinis ruožtas rytinėje fronto pusėje. Ginčijamasi dėl paliaubų linijos vakarinėje fronto pusėje, ypač dėl Kaesong miesto.

Šiauriečiai sako, Kaesongas privalo pasilikti jų pusėje. Amerikonai reikalauja, kad anie pasitrauktų, užleisdami Kaesongą, senąją derybų vietą.

Belaukiant pertaikos, visai atslūgo kariniai veiksmai ant žemės. Bet Amerikos lėktuvai vis bombarduoja Šiaurinės Korėjos miestus.

TITO ŽADA AMERIKAI MILIJONĄ ARMIJOS KARUI PRIEŠ SOVIETUS

Belgrad, Jugoslavija.—Jugoslavų valdovas Tito pasišaukė amerikinius korespondentus ir aiškino jiems, kaip Jugoslavija yra pasiryžus talkauti Jungtinėms Valstijoms kare prieš Sovietų Sąjungą.

Tito sakė, Jugoslavija dabar turi 859 tūkstančius kariuomenės po ginklais ir greitai galėtų pasiųsti į mūšius net milijoną jugoslavų armijos. Tik reikia, kad Amerika duotų daugiau tankų, patrankų, lėktuvų ir kitų ginklų, taipgi ir medžiaginės paramos.

Jugoslavija prašo dar 120 iki 140 milijonų dolerių "paskolos" iš Amerikos.

(Jungtinės Valstijos per 3 pastaruosius metus jau davė daugiau kaip 100 milijonų dolerių Titui stiprinti prieš komunizmą.)

KONGRESMANAS PATARIA NAUDOT ATOMŲ BOMBAS KORĖJINIAME KARE

Washington. — Demokratas kongresmanas Albertas Gore sakė korespondentams, amerikonai jau galėtų panaudot atom-bombas Korėjoje, jeigu suirtų derybos su Šiaurinės Korėjos komunistais dėl pertaikos.

Gore antradienį matė naujos atominės bombos išsprogdinimą Nevados valstijos dykumoje, stovėdamas tik už kelių mylių nuo tos vietos. Bet jis tvirtina, kad naujoji bomba "tikrai gali pataikyt į priešų kariuomenę ir sunaikint jų diviziją karo lauke, jeigu priešai būtų gana tirštai susikuopę."

(Ale kas jiems pasakys krūvon susibrukti ir laukti, kad atom-bomba galėtų nušluoti visą jų diviziją?)

Vėliausios Žinios

Teheran, Iran. — Irano valdžia sekmadienį atidarys darbus didžiausiame aliejaus fabrike Abadane. Iraniečiai ketina vien savomis jėgomis, be anglų pagalbos, apdirbti trečdalį aliejaus.

Tas fabrikas priklausė anglams, iki Iranas suvalstybino aliejaus pramonę.

Kairo, Egiptas. — Egipto tautininkų organizacija nutarė viešai plakti tuos egiptėnus, kurie bendradarbiaus su anglais; o po nuplakimo įdeginti karštomis geležimis paniekos ženklus jiems į veidus.

Washington.—Karinė valdyba pranešė, jog per paskutinę savaitę amerikonų nuostoliai Korėjoje padaugėjo 2,595.

Iki šiol jau 95,592 amerikonai nukentėjo sekamus nuostolius:

Užmušta 14,393; sužeista 68,641; be žinios dingo 12,558.

Kasyklos sprogimas užgriovė 12 mainierių

Kayford, W. Virginija.— Dujų sprogimas užgriovė Truax kompanijos angliakasyklą, pražudant 12 mainierių. Sprogimas įvyko 3,960 pėdų gilumoje.

Jau išimta keli lavonai.

Roma.— Italijos ministrų kabinetas uždraudė bet kokius valdžios darbininkų-tarnautojų streikus.

Pašautas Argentinos komunistų vadovas

Parana, Argentina.--Kuomet masiniame susirinkime čia kalbėjo Rodolfas Ghiondi, komunistų kandidatas į Argentinos prezidentus, tai "nežinia kas" šovė kalbėtojui nugaron ir sužeidė.

Suprantama, tai buvo prezidento Perono fašisto šūvis.

TRUMANAS UŽGYRĖ $7,328,903,976 SVETIMIEM KRAŠTAM STIPRINTI PRIEŠ KOMUNIZMĄ PER METUS

Anglijos konservatorių valdžia gausianti ypač daug tų pinigų

Washington. — Prezidentas Trumanas pasirašė Kongreso priimtą bilių, kuris skiria 7 bilijonus, 328 milijonus, 903 tūkstančius ir 976 dolerius svetimiems kraštams ginkluoti ir stiprinti prieš komunizmą per vienus metus.

To fondo direktorium paskirtas bankininkas W. Averell Harrimanas išsireiškė, jog labiausiai reikės remti Anglijos ginklavimąsi, smunkantį jos biznį ir blogėjantį gyvenimą.

Taigi Harrimanas jau išvyko tartis su naujuoju Anglijos premjeru Churchillu ir kitais konservatorių valdžios ministrais, kiek jiem reikia piniginės paspirties iš Amerikos.

Churchillas, atsidėdamas ant amerikinių dovanų, pasižadėjo įvykdyti buvusios Attlee socialistų - darbiečių valdžios karinę programą, išleidžiant 13 bilijonų dolerių pasmarkintam Anglijos ginklavimuisi per 3 metus.

Anglų kariuomenė vėl šaudė egiptėnus

Kairo, Egiptas. — Anglų komanda uždraudė egiptėnams keliauti geležinkeliu ir vieškeliu tarp Suezo miesto ir Kairo, Egipto sostinės. Anglų kariuomenė apšaudė bandžiusius tuo vieškeliu eiti bei važiuoti egiptėnus. Dar nėra pranešimo, kiek egiptėnų pašauta.

Anglų kareiviai durtuvais subadė egiptėną geležinkelio stoties viršininką prie El Ferdan tilto skersai Suezo kanalo. Nes jis priešinosi užimantiems stotį anglams.

Geso sprogimas Pittsburghe sužeidė 12 žmonių

Pittsburgh, Pa. — Trys kurenamojo geso sprogimai vienas po kitam sunaikino tris namus, sužeidė devynis gaisragesius ir tris kitus žmones.

Pirmiausiai sprogo gesas, iš prakiurusių vamzdžių pritvinkęs į medinio namo sklepą arti McKinley Parko. Tuoj sekė kiti sprogimai ir užsiliepsnojo trys namai.

Cirko liūtas papjovė mergaitę; ištrūko keli žvėrys

Mena, Arkansas. — Buvo pririštas Mena brolių cirko liūtas, vadinamas "naminiu," gerai prijaukintu. Bet jis pagrobė ir vienu kandimu papjovė ėjusią pro jį mergaitę, cirko aktorę. Du cirko viršininkai buvo areštuoti už žmogžudišką neatsargumą, bet tapo paliuosuoti.

Bevažiuojant tam pačiam cirkui, parvirto didžiulis jo trokas su žvėrimis ant slidaus kelio arti Mount Ida, ir ištrūko miškan du leopardai, labai pavojingi žvėrys; trys meškos ir šešios bezdžionės. Vienas leopardas jau nušautas. Tuzinai žmonių su šautuvais medžioja kitus pasprukusius žvėris.

562,083,383 žmonės pasirašė už taiką

Pasaulinės Taikos Taryba praneša iš Europos, kad jau 562 milijonai, 83 tūkstančiai, 383 žmonės pasirašė atsišaukimą už taiką 56-se šalyse.

Argentinoj pasirašė 1,500,000, Austrijoj 842,153, Brazilijoj 1,493,725, Bulgarijoj 5,627,000, Kanadoj 270,000, Čilėj 500,000, Kinijoj 344,053,057, Kūboj 786,778, Čechoslovakijoj 9,020,522, Suomijoj 525,000, Francijoj 8,000,000, Vokietijoj 13,588,002, Anglijoj 833,342, Vengrijoj 7,148,000;

Indijoj 1,200,000, Irane 1,920,000, Izraelyje 201,337, Italijoj 14,353,842, Japonijoj 5,693,301, Korėjoj 7,047,821, Lenkijoj 18,053,000;

Rumunijoj 11,060,141, Ispanijoj 350,000, Švedijoj 248,580, Sovietų Sąjungoj 96,729,946, Vietname 6,362,057, Uruguayuj 215,000 ir tt.

Išsprogdinta jau gana smarki atomų bomba

Las Vegas, Nevada.—Amerikos karininkai antradienį išsprogdino jau gana didelę atom-bombą Yucca Flat dykumoje, Nevados valstijoje. Ši bomba žymiai didesnė už dvi kitas pastarosiomis dienomis išsprogdintas atomų bombas, bet mažesnė už senąsias bombas, kurios buvo išsprogdintos Hirošimoj, Japonijoj, ir bandymuose prie Bikini salos.

Naujoji bomba buvo paleista iš didelio lėktuvo ir sprogo 1,000 pėdų aukštyje. Sprogimas buvo girdimas per 75 mylias ir matomas už 270 mylių.

Viena, Austrija.—Austrijos valdžia neleido įvažiuoti Pietro Nenni'ui, kairiųjų Italijos socialistų vadovui, keliaujančiam į Taikos Kongreso susirinkimą sostinėje Vienoje.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

VIS TAI KARO REIKALAMS

PREZIDENTAS TRUMANAS pasirašė po įstatymu, sulyg kuriuo bus pakeltos už siunčiamus paštu dalykus kainos.

Be kitų dalykų, kurie visus žmones palies, įstatymas nusako, kad su 1952 metų pirma diena siunčiamas paštu atvirukas kaštuos 2 centu vietoje 1-no. Viencentis atvirukas, atrodo, baigė savo amžių ant visados.

Pavieniai asmenys, kurie atvirukų siunčia mažai, aišku, nepajus didelio skirtumo dėl pakeltos jų siuntinėjimo kainos, bet įvairios biznio įstaigos, tarp jų ir laikraščiai, tuojau pajus. Atsiminkime, daug biznio įstaigų, daug visokių organizacijų atvirukų per apskritus metus sunaudoja tūkstančius ir net šimtus tūkstančių.

Sekamais metais pakils ir mokestys už siunčiamus paštu laikraščius bei žurnalus. Pavienio laikraščio kopijos persiuntimas paštu šiandien lėšuoja vienas centas, o apie 1952 metų vidurį lėšuos pusantro.

Tai tik keletas pavyzdžių iš viso to, kaip žymiai pakilo kainos net ir už paštu siunčiamus siuntinius.

Bet tuomet, kai žmonės mokės didesnius mokesčius už siunčiamus paštu dalykus, aptarnavimas bus prastesnis, negu jis būdavo seniau.

Kam visa tai? Argi nebuvo galima be šito pakėlimo apsieiti?

Mūsų įstatymdaviai aiškina, jog nebebuvę galima, nes, girdi, paštas neša kraštui nuostolius. O kas gi kraštas? Kas gi žmonės? Kas gi paštas? Patys klausimai duoda atsakymus.

Didžiausius mūsų kraštui nuostolius neša karas, kariniai prisirengimai. Štai, Korėjos karas: kiek jis neša nuostolių,—nuostolių žmonėmis ir turtu?! Nežiūrint to, mūsų įstatymdaviai skiria dar dešimtis bilijonų dolerių didesniam ginklavimuisi!

Ten pinigų užtenka, o čia, paštiniam aptarnavimui, neužteko, tad būtinai reikėjo pasunkinti žmonėms ir šiaip jau sunkų gyvenimą.

REIKŠMINGAS STREIKAS!

KAIP NEIMSIME, Niujorko laivakrovių streikas, besitęsiąs jau apie tris savaites, yra nepaprastai reikšmingas.

Šis streikas, beje, persimetė į Bostoną ir dalinai į Philadelphiją, na, ir galimas daiktas, kad jis pasieks ir kitus rytinio pajūrio uostus.

Kodėl jis turi tokios didžiulės reikšmės?

Todėl, kad darbininkai streikuoja ir prieš samdytojus ir prieš savo unijos "vadovus," kurie eina išvien su samdytojais.

Vyriausias laivakrovių unijos "vadas" yra "karalius" Joe Ryan, amžinasis prezidentas, reakcininkas, priešas visko, kas progresyviška. Jis sudarė su samdytojais kontraktą, kenksmingą laivakroviams, na, ir manė, būk pastarieji pagal tą kontraktą dirbs.

Bet laivakroviai atsisakė dirbti. Jie sustreikavo.

Iš karto "karalius Joe" manė, jog tai tik keleto dienų klausimas, bet žiūri ir mato, kad ne!

Jau net keletą kartų buvo "rimtai" pradėtas streikas laužyti: paleisti darban gengsteriai, požemio karaliai, mušeikos, organizuoti ir ginkluoti skebai.

Kišosi į streiką ir Trumanas, reikalaudamas, kad streikieriai grįžtų darban. Kišosi ir gubernatorius Dewey, bet nieko nepadeda: streikieriai laikosi tvirtai, kaip granito siena!

Ir, jei darbininkai šitaip laikysis, tai, be abejojimo, jie ir laimės: samdytojai bus priversti atmesti kontraktą, padarytą su "karalium Joe," ir sudaryti naują kontraktą su streikuojančiais laivakroviais.

KARALIŠKI SVEČIAI

ŠIUO METU mūsų krašte vieši jauna karališkoji pora,—Anglijos karalaitė Elizabeth ir josios vyras, Edinburgo kunigaikštis.

Pora maloni, gražiai pasipuošusi, nes turi iš ko puoštis, ir net demokratiška!

Buvo laikai, kai Anglijos karališkoji giminė žiūrėjo į amerikiečius iš aukšto, pažeminančiai. Tie laikai, žinoma, praėjo. Tvirtėjant Amerikos kapitalizmui, menkėjant, įrant Britų imperijai, pasikeitė ir Anglijos karališkosios giminės nusistatymas link šio krašto.

Pati Anglija šiandien tampa Amerikos verge; ji daro tai, ką Wall strytas ir Washingtonas įsako. Už savo tarnybą, Anglija gauna dolerių. Ir taip bus, kol to krašto darbo žmonės nepaims viršaus valdžioje.

Šie svečiai, ši jauna karališkoji pora, atvyko į Amerikos žemyną ne tik "apsidairyti," ne tik kai ką savo akimis pamatyti ir ausimis išgirsti: ji atvyko ir tam, kad sustiprinti įrančią savo imperiją. Būsimajai karalienei ir tiems, kurie ją siuntė, rūpi, kad Kanada neatskiltų visiškai nuo imperijos, nes jau šiandien Kanada yra daugiau Amerikos, negu Britų imperijos. Jai rūpi, kad Britų imperijos įtaka Amerikoje pasiliktų tvirtesnė.

Štai, kokia šitos jaunos karališkos poros misija! Ar ji savo tikslą pasieks, parodys tik ateitis.

Kas Ką Rašo ir Sako

RAUGINS MEŠKOS ALŲ

Laisvėje buvo rašyta, jog tūli dipukai su "seniais amerikonais" Čikagoje nupirko alaus bravorą. Vyriausiais to bravoro savininkais yra Indelfonas Šadauskas ir Jonas Vilutis.

Vienas laikraštis apie tai šitaip byloja:

Toji įmonė vadinsis "Baltoji Meška." Toks vardas parinktas pagerbimui žemaičių, kurių valstybinis herbas buvo meška. Žodis "baltas," pridėtas tam, kad atskirti žemaičių mešką nuo tos, kuria dabar vaizduojama Rusija.

Lietuviškas alus pasirodys rinkoje po Naujų Metų. Iki to laiko bravoras bus atremontuotas, o alus rauginamas.

Meška, bus ji balta ar juoda, visvien liekasi meška. Iš amerikiečių nieks nežino, kad žemaičių herbas buvo meška, bet amerikiečiai žino, kad caristinė Rusija buvo vadinama meška: ji kai kada būdavo piešiama balta, kai kada—juoda, o kai kada—ruda. Caristinė Rusija meška buvo vadinama dėl savo atsilikimo, nerangumo.

Taigi ir naujo alaus bravoro savininkai, parinkdami meškos vardą savo produktui, alui, nežinia, kam jie geriausiai pasitarnaus.

BELAUKIANT KARALIŠKOS POROS

Herald Tribune rašo, kad, į Washingtoną atvykus Anglijos karališkai porai, karalaitei Elizabeth ir kunigaikščiui Philip, **tarybinės spaudos korespondentai Washingtone bus įsileisti į visas pramogas, į visas funkcijas, kurias aukštieji svečiai atlikdinės.**

Tai nelabai tūliems šaltojo ir karštojo karo šalininkams patinka.

AR JIE MATĖ BĖGANTĮ VELNIĄ?

Kanadiškis Liaudies Balsas rašo:

Tikėsit, ar ne, bet, Jungtinės Valstijos yra šalis, kur visko galima tikėtis.

Štai aną dieną vyras 33 metų amžiaus negyvai užplikė 64 metų moterį, varydamas iš jos lauk kipšą.

Jis davė jai su bizūnu tiek, kad ta mirė ant vietos. Žmoną, 35 metų amžiaus, irgi smarkiai sukapojo, kuri vėliau mirė.

Tą viską padarė religinis fanatikas Curtis Lennander, Minnesotos valstijoj. Ir jis tą atliko religiniame susirinkime. Kiti, matyti, tų ceremonijų žiūrėjo. Kažin, ar jie matė tą "kipšą" pabėgant?

Mūsų krašte yra tokių "smart" žmonių, kad jiems nereikia matyti, — jiems užtenka tik to, jei kvailesnis už juos ką nors sugalvoja, tai jie tuo ir tiki.

REIKALAUJA $25,000

Niujorkiškis Daily Worker išspausdino atsišaukimą, kuriame sako, kad jam būtinai reikia tuojau gauti $25,000.

Tie $25,000 reikalingi tam, kad iki šių metų pabaigos būtų galima išleisti Daily Worker ir savaitraštis The Worker, kuris išleidžiamas sekmadieniais.

Laikraščio leidėjai prašo visų, kurie tik supranta Daily Workerio rolę ir reikšmę, tuojau paaukoti, pinigus pasiunčiant dienraščio administracijai, 50 E. 13th St., New York 3, N. Y.

VYSKUPAS P. P. BŪČYS

Šių metų spal. 25 d. Romoje mirė vyskupas Pranciškus Petras Būčys, marijonų generolas, gi lietuviams žinomas, kaip "vyskupas su barzda."

Apie šį "generolą" pranciškonų laikraštis rašo:

Kaip gerai mokas rusų kalbą ir pažįstas rusų papročius, jis nuo 1929 buvo Popiežiaus Komisijos Rusijai patarėjas.

Popiežius Pijus XI, norėdamas sustiprinti graikų katalikų veiklą, 1930 m. VII. 6 d. jį paskyrė rytų apeigų vyskupų (tituliniu Olimpo vyskupu). Tada vysk. Būčys pradėjo lankyti visus rusus graikų katalikus.

Tai, kad norit: Būčys buvo Rusijos patarėjas! Ką jis Rusijai patarė? Ką jis jai padarė? Į tai nei pranciškonų, nei marijonų, nei kurių kitų zokonų spauda neatsako. O neatsako dėl to, kad vyskupas Būčys turėjo specialę misiją: jam teko organizuoti Rusijoje šnipijada, jam teko ten organizuoti (per "graikų katalikus") diversijos. Ar vyskupui - generolui Būčiui pavyko kas nors ta linkme atsiekti, nežinome, o jo biografai kol kas nedrįsta apie tai nieko sakyti, nes dar peranksti.

Bet užtenka to, kad Būčys, eidamas 80 metus amžiaus, mirė Romoje, o Tarybų Sąjunga, prieš kurią jis energiškai veikė, tebegyvuoja.

Beje, Būčys, dar kunigu būdamas, kadaise redagavo Čikagos klerikalų Draugą. O po to, kai jis buvo paskirtas vyskupu - generolu, dažnai vizituodavo Jungtines Valstijas.

Būčys gyveno puikiai, gyveno lengvai, — gal geriau ir lengviau, negu kiti vyskupai ir generolai.

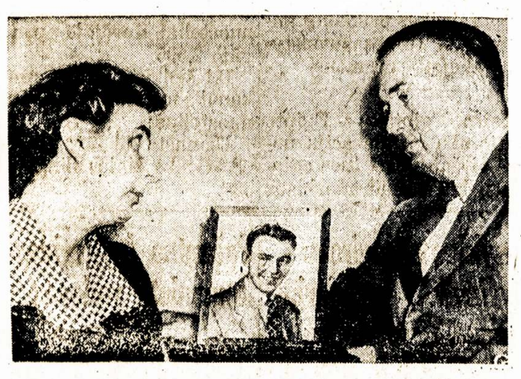

Mr. ir Mrs. Hubert Phillips, iš Proctor, Vt., liūdi netekę savo sūnaus, žuvusio Korėjoje. Jie gavo pranešimą iš Washingtono, kad jų mylimasis sūnus pas juos niekuomet nebesugrįš.

Laisvoji Sakykla

Išliejo tulžį ant mainose užmušto Jurgio Surdoko, manęs ir kitų buvusių savo draugų

"Keleivio" No. 41, spalių 10 d., š. m., tilpo keturių špaltų tūlo J. Šerio rašinys, po antrašte **"'Laisvės' Du Bendradarbiai."**

Kuomet miręs negali nieko niekam atsakyti, nei teisman patraukti, tai žemos rūšies kerštinčius griebėsi mirusį visaip išbiauriot, apmeluot, išniekint ir apjuodint. Tokį žemos rūšies darbą atliko J. Šerys per "Keleivį" tik todėl, kad jis virš 30 metų tam atgal turėjo ypatišką pagiežą prieš Jurgį Surdoką.

Tą savo tragi-komediją Šerys pradėjo lošti virš 30 metų tam atgal. Jo tuomet atliktas aktas randasi užrekorduotas ALDLD 12-tos apskrities protokolų knygoj. Tuomet apie tą Šerio tragi-komediją labai plačiai kalbėjo ir juokėsi Wyoming klonio lietuviai. **Ir tik dėl to, o ne dėl ko kito,** Šerys išdūmė iš Nanticoke, Pa., net į Girardsvillė, Pa., bet jo kerštas neužgeso per 30 metų.

Kuomet Surdokas tapo mainose užmuštas, o aš randuosi tolimoj Floridos ligoninėje, tai Šerys sumanė tos senos komedijos atlikti antrą aktą, manydamas, kad jis dabar Surdoką ir mane gali jau ne tik apjuodinti, bet ir inkriminuoti. Ir jis, vieton pasakyt "Keleivio" skaitytojams tikrą tiesą, vieton aiškiai ir atvirai pasakyt, kame dalykas, kokius nesusipratimus jis tuomet turėjo su savo jaunu pačiuke, jis ve apie ką rašo:

"Bolševikų vadus," "Laisvos meilės padarus," "Seną bobutę su škaplieriais," "Laisviečių 'čyfus'," "Trijų šeimų gyvenimo pairimą," "Priešvaldiškus lapelius," "Darbų pirkimus," "Saliuninko nusišovimą," "Apie jam kasamą duobę," "Jo prašalinimą iš kelio," ir t.t. ir t.p.

Skaitant tą melų ir šmeižtų kerštu permirkusią malį-malienę, aiškiai matosi, kad kas nors netvarkoj su tuo nelaimingu seneliu...

Jis stebisi, kad: "Jurgio Surdoko turėta gerų draugų, kurie pasiryžo jį nors mirusį pagarsinti svietui." Šerys tiesiog iš proto krausto si, kam gerai: "Rašo apie Jurgį Valiukas, rašo R. Mizara, rašo Jurgio draugas Vilkelis. Rašo ir Globičius."

Pridėsiu Šerio žiniai, kad apie mainose užmuštą Surdoką gerai parašė ir Prūseika.

Šerys ugnim spiaudosi ant visų, kurie įvertino Surdoko visuomenei atliktus gerus darbus. Jis nepajėgia suprasti, kodėl kiti Surdoko neaplaisto pamazgomis taip, kaip jis, ir kodėl kiti nespjaudo ant Jurgio kapo. Šerys širdo ant Surdoko virš 30 metų ir širsta jam mirus, bet kiti Jurgį pagerbė.

Šeriui šią nesuprantamą misteriją galėjo tuomet ir gali dabar geriausiai išaiškinti tik kvalifikuotas psychiatras. Bet Šerys pavedė savo šeimyninius "trobelius" tyrinėti tūlam Pietariui. Jis rašo: "Vienas iš draugų, Pietaris, pasiėmė reikalą ištirti." Vadinas, aklas dar aklesnį pasiėmė sau už vadovą. Ir štai kur Šerys šiandien atsidūrė, klausydamas savo pasirinkto patarėjo. (Apie Pietario **"neurosis"** nežinantiems taipgi labai daug galima būtų pasakyti..., bet kadangi jis jau miręs, tai lai būna jam lengva šios šalies žemelė.)

—:—

Dabar grynais faktais apibūdinsime, kaip ta tragikomedija prasidėjo:

Virš 30 metų tam atgal pas seną J. Šerį ir jauną Šerienę, Nanticoke, Pa., apsigyveno Jurgis Surdokas. Po kiek laiko Šerys mainose pradėjo savo draugams, ypač L. Joneikiui, skųstis, būk jo moteris, tur būt, pamylėjo Jurgį geriau, negu jį, nes ji pradėjus geriau rėdytis. Šerys pirmas pradėjo skleisti blogus gandus apie savo žmoną. Kalbos pasklido po plačią apylinkę, kaip kokia limpanti liga.

Netiesioginiai ir aš buvau užklaustas, "ką manau?" Atsakiau, kad į svetimus, grynai ypatiškus reikalus kitiems nepridera kištis. Sakau, mano per daug purvinos kojos, kad klampoti į kitų sąžinę suradimui ten dorybių ar nedorybių.

Aišku, tokia mano bešališka nuomonė Šeriui baisiai nepatiko, ir jis įtarė mane, būk aš užtariu Surdoką ir gelbščiu jam paveržti jo (Šerio) žmoną. Ir tik dėl to jis ir po šiai dienai griežia dantimis prieš mane ir putoja per "Keleivį."

Čia pravartu priminti ir apie tą trečiųjų teisma, kuri Šerys per "Keleivį" nei šiaip, nei taip prašliaužė.

1920 m. (ar 1921) ALDLD 12 apskrities konferencijoj, Wilkes-Barre, Pa., Šerys išsitraukė dėdelį pluoštą savo rašto ir, pasiprašęs balso, sako: "Čia aš turiu skundą prieš Jurgi Surdoką." Paaiškėjus, koks tas skundas, dauguma delegatų išsireiškė, kad konferencija neturi jurisdikcinės teisės spręsti ypatiškus skandalus. Bet Šerys griežtai reikalauja, kad Surdokas būtų išmestas iš visų organizacijų ir viešai per spauda pagarsintas, kaipo didelis prasižengėlis. Toliau jis sako: "Jei jūs atsisakysite išpildyt šį mano reikalavimą, tai eisiu į valdišką teismą."

Dabar dauguma delegatų suprato, kad Šerys ne juokais gali pražudyt Surdoką, nes tuomet valdžia turėjo tam tikrus įstatymus ir galėjo bausti Surdoką už "slakerystę" ir prigulėjimą prie organizacijos..., kas reiškė kalėjimą, atėmimą pilietybės ir deportavimą.

Delegatai aprimo; veidai pasidarė rūstūs. Tuomet aš padariau pareiškimą su įnešimu. Sakau: "Išmest žmogų iš organizacijos ir paskelbt spaudoje, be jokio ištyrimo, negalima. Duodu įnešimą, kad šiam incidentui išsprest būtų surengtas trečiųjų teismas." Šerys ir visi delegatai vienbalsiai sutiko su tuo kompromisu. Konferencija išrinko Vaclovą Turauską vyriausiu teisėju, o Šerys turėjo pasiskirti tris teisėjus iš savo pusės ir Surdokas tris iš savo.

Už savaitės (ar kiek vėliau) Turauskas sušaukia Nanticoke, Pa., "teismą" ir jame pirmininkauja. Aš paskirtas "teismo" sekretorium. Teisėjais buvo: Turauskas, Indriulis, Pacenka, Vilkelis, Stenkevičius (kitų dviejų vardų nepamenu — rodos, Kvasčevičius ir Vitkūnas) — viso 7 teisėjai. "Teismabutyj" (svetainėj) randasi Šerys, Šerienė, Surdokas ir kiti jų artimi draugai. Šerienės akys pilnos ašaru, bet ji tą slepia (veikiausia, ji vyro po prievarta čia atgabenta). Atmosfera prislėgta. Tampa perskaitytas keliolikos puslapių Šerio "skundas," kuriame Šerys visaip išniekina Surdoką ir kuriame jis pasisako, kad jis girioje sumušęs Surdoką, kaipo jam prasikaltėli. Taipgi tame "skunde" Surdokas Šerio ne tik apskųstas, bet ir nuteistas. Viskas, ko dabar Šerys reikalauja, tai kad teisėjai nubalsuotų Jurgį prašalinti iš visų organizacijų ir viešai per spaudą paskelbtų, kad kiti jo saugotųsi.

Aš pirmas pasipriešinau tokiam Šerio ultimatumui, sakydamas, kad teisėjai turi teisę savaip perklausinėti ne tik Surdoką, bet ir Šerį su Šeriene, o jų atsakymai turi būti įtraukti į rekordą, kad, reikalui prisiėjus, ir valdiškas teismas jais galėtų remtis.

Šito Šerienei buvo jau per daug! Ji, pašokus, pareiškė: "Už ką jūs mane taip tampote?! Jūs neturite valios mane klausinėt!" Ir apleido svetainę; paskui ją išėjo ir Šerys. Teisėjai pasijuto lengviau ant krūtinės, nes jie tapo paliuosuoti nuo inkvizitorių rolės... Tuomi ir užsibaigė ta tragi-komedija.

Šerienė, matyt, nežinojo, kad ji pirmoj vietoj turėjo pilną legalę ir moralę teisę ant tos visos komedijos tik **nusispiaut.**

(Jei tuomet brooklynietis Jonas Juška būtų čia gyvenęs, — šiandien Amerikos lietuviai turėtų gražią tragi-komediją vaidinimui...)

Kaip pradžioj minėjau, Šerys išdūmė iš Nanticoke tik dėl to, kad jis čia prisivirė pats sau per daug neskanios košės.

—:—

Negalima praleisti nepaminėjus pati šlykščiausį Šerio melą! Jis rašo:

"1916 metais iš Shenandorio į Nanticoke atsikėlė penkios šeimos vedusių ir tiek nevedusių, kurių tarpe **buvo ir J. Surdokas su Vil-**

(Tąsa ketvirtame pusl.)

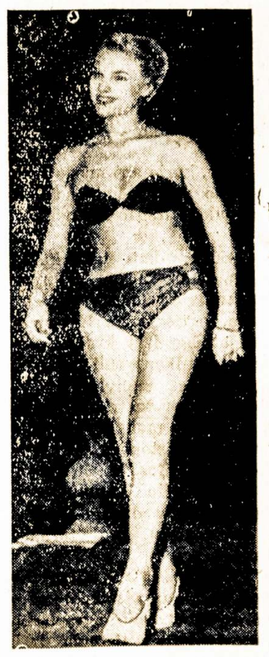

Palermo, Italijoje, gražuolių konteste laimėjo šveicarietė Jaquel ine Gento. Ji pavadinta "Miss Europe". Grožio specialistai surado, kad jos visas "šeipas" neturi sau lygaus. Gal ir taip...

VAIRUMŲ PUSLAPIS

Kaip pora stikliukų atsiliepia automobilio vairavimui

Visi žino, kad girtam pavojinga vairuot automobilį. Bet yra "supratimas," jog truputį įsigėrus nieko nekenkią.

Taigi Caroline Institutas Švedijoj pasiryžo patikrinti, kaip vairavimui atsiliepia keletas stiklų alaus ar keli gurkšniai degtinės.

Institutas parinko išbandyt 37 išlavintus automobilistus, turinčius po 20 iki 40 metų amžiaus. Jie buvo važiavimo mokytoiai automobilinėse mokyklose.

Padaryta šeši bandymai ant vieškelio su tokiais keblumais, su kokiais automobilistai paprastai susiduria.

Kiekvienas vairuotojas važiavo taip sparčiai, kaip "įkabino." Buvo sužymėta kiekvieno greitis ir kiti gabumai.

Tada vairuotojai buvo padalinti į dvi grupes. Vienai ir antrai grupei buvo parinkti automobilistai su lygiais gabumais. Nė vienas jų nebuvo blaivininkas. Visi laiks nuo laiko įsigerdavo.

Ką parodė bandymai

Pirm darant antrą bandymą buvo duota vienai vairuotojų grupei išgerti po trejetą nedidelių butelių alaus arba po tris stikliukus degtinės. Kita grupė neragavo alkoholinio gėralo, iki užbaigs bandymą.

Išgėrus tiek alaus ar degtinės neklumpa liežuvis kalbant, ir žmogus nestrapalioja eidamas. I 2,000 dalių kraujo isimaišo tiktai 1 alkoholio dalis (arba penkios šimtosios vieno procento dalelės).

Jei gėriko kraujyje randama tiktai tiek alkoholio, tai Jungtinėse Valstijose laikoma teisėtu įrodymu, kad jis blaivus. Daugumos valstijų įstatymai pripažįsta važiuotoją blaiviu, jeigu 2,000 dalių kraujo "užsūdyta" dviem dalim alkoholio. Ten vairuotojas negali būti kaltinamas už girtumą, jeigu jo kraujas neparodo bent 3 alkoholio dalių.

Bet štai ką patyrė minimas Švedijos institutas antrajame bandyme, kur buvo daroma palyginimas tarp įsigėrusių ir visai blaivių vairuotojų:

AKYS IR PROTAS

Daugeliui įsigėrusių vairuotojų apsilpo regėjimas; pakilo jų drąsa ir pasitikėjimas savim, bet nupuolė sveikas galvojimas ir nusilpo atyda (dėmesys). Vienas vairuotojas, po trejeto stikliukų degtinės, per 15 kartų mėgino užvažiuoti kairiaisiais automobilio ratais ant 7 colių pločio lentos ir vis nepataikė.

Įsigėrę vairuotojai ilgiau sugaišo, kol tiek pat kelio nuvažiavo antrajame bandyme, negu blaivūs būdami pirmajame bandyme, nors antrajame bandyme geriau buvo žinomas kelias, kaipo jau kartą važiuotas.

Vairuotojai, kurie neragavo alkoholio tarp pirmojo ir antrojo bandymo, tai 20 procentų greičiau atliko tą pačią kelionę, negu pirmą sykį.

Švedų institutas padarė iš to išvadą, jog trejetas stikliukų degtinės arba trys nedideli buteliai alaus sumažina 25 iki 30 procentų gabumą net puikiai išsilavinusiems automobilistams vairuoti .

Trys kiti bandymai po tiek pat įsigėrimo parodė, kad gabumas vairuoti nupuolė 42 procentais. O kas liečia akis, tai vidutinis įsigėrimas visu trečdaliu nupuldo regėjimą.

Kai žmogus "paima" tris ar keturis stikliukus, tatai nusilpnina jo regėjimą tiek, kaip kad jeigu jis užsidėtų tamsius akinius, važiuodamas prietemoje arba tamsoje.

Vidutiniai įsigėrusiam reikia stipresnės šviesos, kad jis matytų pasitaikančius žmones ar daiktus; jam sunku bei negalima pastebėti dalykus, kurie silpniau apšviesti.

Jeigu smarki šviesa blyksteli į akis tokiam važiuotojui, tai daugiau laiko užtrunka, iki jo regėjimas atsigriebia.

Vienas regėjimo specialistas Anglijoj surado, jog alkoholis ypač silpnina matymą vienon bei kiton pusėn, kuomet priekin žiūrima. Tai vadinamas šalutinis (periferalis) regėjimas, "pro akių kampus maymas," kaip sako amerikonai.

Blaivus automobilistas, žiūrėdamas priekin, mato šalimu regėjimu ir atvažiuojančius skersai kitus automobilius bei nužengiančius nuo šaligatvio žmones. Bet vidutinis įsigėrimas jau labai nusilpnina šalutinį matymą.

Nelaimingi atsitikimai vidutiniams gėrikams

Evanston miesto, Ill., valdyba darė tyrimus, kiek nelaimių atsitinka girtiems vairuotojams, lyginti su vidutiniais gėrikais. Pasirodė, kad įsigėrusieji padaro ir patys nukenčia 30 kartų daugiau nelaimių, negu tikrai girti.

Michigano valstijoj buvo ištirta 17,000 automobilinių nelaimių ir surasta, kad vidutiniai įsigėrusieji padarė tris kartus daugiau nelaimingų įvykių, kaip girtieji vairuotojai.

Toronto mieste, Kanadoj, pernai buvo ištirta 919 vairuotojų, kurių automobiliai sužeidė bei užmušė žmones. Kiekviena nelaimė smulkmeniškai išnagrinėta; pripažinta kai kurie mašinų blogumai, gatvių netobulumai ir paprastos važiavimo klaidos. Bet po viso to surasta, kad didžiausias nelaimių skaičius įvyko per alkoholį, ir padaryta išvada, jog net vienas stikliukas degtinės arba stiklas alaus buvo priežastis tam tikro nelaimių skaičiaus.

Apdraudos kompanijų patyrimai Švedijoj

Viena apdraudos kompanija Švedijoj vardu Motorforarna apdraudžia tiktai blaivininkus, nevartojančius jokių svaiginančių gėralų.

Buvo palyginti Motorforarnos skaitmenys su skaitmenimis 30 kitų auto. apdraudos kompanijų, kurios apdraudžia geriančius ir negeriančius. Tad aikštėn iškilo ve kokie faktai:

Iš kiekvieno šimto Motorforarnoj apsidraudusių vairuotojų buvo 38 mažiau reikalavusių apdraudos už įvykusias nelaimes, negu kitose kompanijose, kurios mišriai priima apdraudon geriančius ir negeriančius.

Motorforarnoj apsidraudę vien tik visiški blaivininkai.

Ką daro alkoholis

Naujoji Zelandija savo išleistose taisyklėse automobilistams sako:

Vidutinis vairuotojas, išgėręs tik vieną didoką stikliuką degtinės, sugaišta 15% ilgiau, iki paspaudžia automobilio stabdžius arba iki pasisuka šalin, vengdamas nelaimės.

Tik truputį įsigėręs vairuojąs blogiau, net įsivaizduoja geriau vairuojąs.

Paragavęs alkoholio vairuotojas daugiau šneka, ir jo atyda greičiau išsiblaško.

Vidutinis įsigėrimas nupuldo regėjimą 32 procentais.

Amerikiečiai turi patarlę: "Jeigu važiuoji, tai negerk. O jei geri, tai nevažiuok." Bet mažai kas tos taisyklės laikosi.

Moksliniai patarimai

Yale Universiteto Centras dėl Alkoholinių Tyrinėjimų yra išstudijavęs, kaip alkoholis kliudo auto. vairavimo gabumus, ir faktais pasiremdamas davė sekamus patarimus:

Jeigu išgėrei stikliuką degtinės arba vidutinį butelį alaus, tai palauk pusę valandos, jei nori saugiai važiuoti.

Jei paėmei dvi "burneles," palauk dvi valandas, iki pradėsi vairuot automobilį.

Po trijų stikliukų reikia palaukti 4 valandas. Po keturių stikliukų palauk 6 valandas, o po penkių stikliukų nevairuok, iki praeis 8 valandos.

Yale Universiteto padaryti bandymai tikrai įrodė, kaip nesaugu ir pavojinga vairuoti, jeigu tiek laiko nepalaukiama po mažo ar vidutinio įsigėrimo.

Pažink pats save!

Žurnalas Rotarian duoda dar sekamus patarimus:

Pažink pats save, kaip alkoholis tau atsiliepia.

Įsigėrimas akstina sparčiau važiuoti; todėl tyčia susilaikyk nuo greitumo. Suprask, jog alkoholis sukelia apgavingą drąsą.

Atsimink kad alkoholis silpnina regėjimą, todėl atsargiau važiuok, kiek galint pasirinkdamas tokius kelius, kur mažiau automobilių.

Alkoholis skatina daugiau šnekėt, o tatai puldo atydą. Todėl įsigėręs nesikalbėk su kitais važiuojančiais.

Dėl kiekvieno išgerto stiklelio palūkėk bent po vieną valandą, iki važiuosi.

Jeigu išėjęs iš darbo manai automobiliu važiuot namo, tai neimk nė stiklelio "dėl atsikvėpimo." Po darbo esi pavargęs; pilvas tuščias, todėl alkoholis smarkiau veikia. Daug nelaimių įvyksta tiktai nuo vieno stikliuko po darbo.

Jeigu įsigėrę kiti siūlosi pavėžyti, tai padėkok ir atsiprašyk.

Jeigu dalyvauji pramogoje, kur įsigėrimas "neišvengiamas," o važiuoja daug automobilių, tai pasisamdyk taksę arba paprašyk, kad negeriantis vairuotojas parvežtų namo.

Atsimink, jog vis dar bus įsigėrusių automobilistų, kurie ir blaiviems gręsia pavojum. O jeigu dar pats būsi "įsikaušęs," tai bet kada galėsi papulti į "netikėtą" nelaimę.

Pažink pats save! Naudok protą! **N. M.**

SVIEDINYS IR ORLAIVIS Į MĖNULĮ

Consolidated Vultee orlaivių kompanijos mokslininkai apskaičiavo, jog per dvejus metus galima būtų pastatyti tokį sviedinį, kad pasiektų mėnulį. Bet reikėtų 15 metų laiko, norint pastatyti orlaivį, kuris lėktų vis aplink ir aplink mėnulį, nenusileisdamas ant jo. O norint pastatyt lėktuvą, kuris galėtų nuskrist mėnulin ir sugrįžt žemėn, tai tektų mokslininkams darbuotis bent per 25 metus.

Mėnulis yra už apie 238,793 mylių nuo žemės.

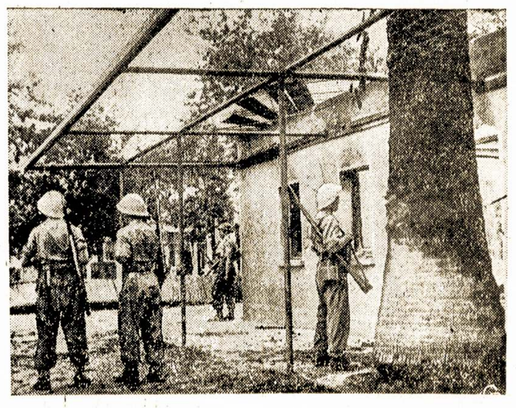

Anglijos kareiviai saugo Egypte Ismailia geležinkelio stotį. Bijo egyptiečių, kurie reikalauja, kad anglai išsikraustytų laukan iš Egypto. Sustiprinimui savo militarinių jėgų tam tolimame kraštę Anglijos valdžia pasiuntė dar šešis tūkstančius kareivių.

KAZIO BEVARDŽIO MARGUMYNAI

Prelatas Končius apznaimino, kad Lietuvoje užsilikę tik 200 kunigų ir 8 vyskupai. Jis raportuoja, kad komunistai beveik visus lietuvius išvežę į Sibirą.

Jeigu Lietuvoje nėra lietuvių, tai kam tie lietuviški kunigai reikalingi?

Amerikinė Coca-Cola kompanija darė gerą biznį su savo gėralais Egipte ir kitur Viduriniuose Rytuose.

Pastaruoju laiku Egipto chemikai ištyrė, kad į tuos Coca-Cola gėralus įmaišoma kiaulės kraujo.

Didžioji dauguma egiptėnų yra mahometonai (mussulmanai). Na, o mahometonų tikyba, kaip kad ir žydų, diktuoja šalintis kiaulės ir kiaulienos.

Dėl to egiptinių chemikų išaiškinimo skaudžiai tapo pažeistas Coca - Cola biznis.

Isteriški komunistų priešai jau spėlioja, kad tai "propaganda prieš amerikinį biznį."

Prieš 84 metus, kai Rusijoj caravo Aleksandras Antrasis, Amerika nupirko Alaską nuo Rusijos už 7 milijonus, 200 tūkstančių dolerių.

Iki šiol Amerika yra išėmus iš Alaskos turtų už bilijonus dolerių, pradedant auksu ir baigiant variu.

Pagaliau, kas metai iš Alaskos vandenų yra išvežama žuvų už milijonus dolerių.

Knygų leidyklos šioje šalyje, plėsdamos savo biznį, naudoja įvairiausias sensacijas. Pavyzdžiui, tūlas St. Noel parašė, o Farrar, Straus and Young leidykla išleido knygą, užvardytą "I Killed Stalin" (Aš užmušiau Staliną).

Parduodama ir tokių sensacijų knygos.

Sovietų Sąjungoj yra Maskvos užmiestyje įrengta aikštė arklių lenktynėm, kuri valstybės kontroliuojama. To sporto mėgėjai — desėtkai tūkstančių žmonių — susirenka lenktynių stebėti.

Dr. Clarence Mills sako, profesionalai žmonės, kurie turi daugiau naudot protą profesijai, yra produktyviškesni šaltame ore, negu šutniame.

Proto veikimą šaltame ir karštame ore jisai ištyrė kolegijų ir universitetų studentuose.

New Jersey valstijoj 185,394 namų savininkai jau pakėlė 20 procentų randas įnamiams. Dauguma nuomininkų protestavo, bet nieko nelaimėjo.

Žymusis devynioliktojo šimtmečio novelistas - poetas Thomas Hardy parašė Kalėdų šventės išvakarėje sekamą eilėraštį:

"Peace upon earth!"
was said. We sing it,
and pay millions
priests to bring it.
After two thousand
years of mass
we've got as far
as poison gas.

Thomas Hardy mirė sulaukęs 88 metus amžiaus.

Kazys Bevardis.

Filipinų salos ir liaudis

Filipinų salos yra tarpe Kinijos ir Indonezijos. Jos užima 114,830 ketvirtainių mylių ir turi apie 20,000,000 gyventojų. Didžiausios salos yra Luzon, Mindanao, Palawan, Samar, Mindoro, Panay ir Negros.

Viso ten yra virš 7,000 salų ir salelių. Daugelis jų yra vulkaniškos, akmeningos, neapgyventos. Ir ant didžiųjų salų yra kalnų, siekiančių 10,000 pėdų aukščio. Filipinai yra karštas, subtropiškas kraštas. Jų pietinės salos guli netoli nuo ekvatoriaus (pusiaujo) juostos. Žiemos nėra.

Auga ryžiai, kanapės, cukrinės nendrės, taboka, apelsinai, mandarinai ir kiti augmenys ir vaisiai. Miškai dideli, kur auga gumos medžiai ir kitoki. Žemėje yra aukso, sidabro, švino, vario, geležies, anglies, žibalo, asbesto ir kitų mineralinių turtų.

Filipinai buvo pirmu kartu baltųjų žmonių (Magellano) atlankyti 1521 metais, o jau 1565 metais juos pavergė Ispanijos valdovai. Ispanija neteko Filipinų po pralaimėto karo su Jungtinėmis Valstijomis 1898 metais. Po to jie buvo oficialė Amerikos kolonija.

1946 metais Jungtinės Valstijos suteikė Filipinų saloms "nepriklausomybę," bet kartu padarė tokias sutartis, pagal kurias Filipinų salose stovi Amerikos armija, įsteigta daug karo laivyno ir orlaivyno bazių. Amerikos kapitalistai yra savininkai svarbiausių ekonominių ir industrinių įmonių.

Filipinų valdžia ištikimai pildo Wall Stryto turčių įsakymus ir laikosi jų politikos. Bet ji turi vargo su "Huks," kaip sutrumpintai vadina darbo žmonių partizanišką judėjimą.

Laike Antrojo pasaulinio karo, 1941 metų pabaigoje ir 1942 metų pradžioje, Filipinus užėmė Japonijos imperialistai. Jie pažadėjo "laisvę," kaipo Azijos žmonėms. Bet tai neapgavo Filipinų darbininkų ir valstiečių, kurie matė, kad Japonija žada laisvę tik ponijai.

Jau 1942 metais atsirado karinis partizanų judėjimas prieš japonus. Pasirodė lapeliai, prasidėjo naikinimas japonų. Tą judėjimą sudarė Hukbalahaps (Liaudies Armija), kurios priešakyje stovėjo Luis M. Taruc.

Partizanų judėjimas augo, nes darbo liaudis troško tautinės ir ekonominės laisvės. 1944 metais, laike japonų okupacijos, "Huks" jau valdė 27 miestus ir didelius valstiečių apgyventus plotus vien Luzon saloje. Japonijos imperialistų visos pastangos nuslopinti tą judėjimą neturėjo pasisekimo.

1945 metais buvo sumuštas Japonijos imperializmas. Ir kada Luzon salon išsilaipino Jungtinių Valstijų 1-ji raitininkų divizija, tai jos komanda pirmiausia įsakė "Huks" nariams nusiginkluoti, o jų vadą Luis man uždarė. Netrukus išTaruc'ą areštavo ir kalėjisilaipino ir generolas MacArthuras, kuris įsakė bausti partizanus, grąžinti dvarponiams žemes, kurias partizanai buvo atėmę ir darbo valstiečiams išdalinę.

Bet liaudies pasipriešinimas reakcijai nemažėjo, o stiprėjo. Taruc ir kiti partizanų vadai buvo išlaisvinti. "Huksų" armija pasiekė 100,000 žmonių. Jie ir dabar valdo didelius plotus, ištisas apskritis.

1950 metais partizanų pulkai pradėjo atakas prieš valdžios armiją. Mūšiai apėmė vien Luzono saloje dvidešimt provinciju. Valdovai net sostinės Manilos srityje nesijautė saugūs, nepaisant, kad reakcijos jėgas palaiko Jungtinių Valstijų karinis orlaivynas ir armijos garnizonai. Vietomis mūšiai truko po kelias valandas, ir juos laimėjo partizanai.

"Huksų" įtaka auga. Jų vadas Taruc pareiškė:

"Mes kovojame už teisybę. Liaudis su mumis. Tarptautinė padėtis su mumis. Prezidentas Quirino ir jo pakalikai yra liaudies priešai. Mes pasitikime, kad bėgyj dvejų metų ar panašiai mes pajėgsime išlaisvinti visus miestelius ir valstiečių apgyventas apskritis ir tada pradėti laisvinimą miestų."

Vėlesniu laiku reakcija pradėjo persekioti kinus Filipinuose. Mat, liaudis laimėjo Kinijoje, tai reakcininkai visoje Azijoje žiūri į kinus kaipo sukilėlius. Tas dar daugiau sutvirtino "Huksų" eiles, nes daug kinų, kurie pirmiau laikėsi nuošaliai, tai dabar stoja partizanam pagalbon.

Suprantama, kova bus ilga ir sunki, bet liaudies partizanai tikisi ją laimėti.

Valstiečio Sūnus

Dantų ištraukimas negydo kitų ligų

Dvylika Michigano Universiteto mokslininkų—medicinos daktarai ir dentistai — per ilgą laiką studijavo dantų gedimą ir jo reikšmę. Pagaliaus, raportavo, kad dantų ištraukimas nepataiso reumatizmo, sąnarių uždegimo, širdies ligos, inkstų, akių ar odos sugedimų.

Jie pareiškė, jog klaidinga yra 40 metų senumo teorija, kuri skelbė, kad tos ligos dažnai atsiranda nuo dantų sugedimo.

Amerikos Dantų Gydytojų Susivienijimo Žurnalas labai daug rašė apie tų mokslininkų atradimą ir pareiškė:

"Nesuskaitoma daugybė dantų buvo ištraukta, kad pašalint visokius kūno nesveikumus. Bet ilgas mokslinis studijavimas atmetė tą seną teoriją kaip nieko nereiškiančią."

Tas žurnalas sako, sugedusius dantis reikia gydyti arba visai ištraukti, tik ne su vilčia, kad ištraukimas galėtų pagydyti kai kurias kūno ligas. **V. Z.**

Dienraščio Laisvės reikalai

Pastaromis dienomis spalių mėnesio dienraštis sekamai gavo aukų:

Nuo J. Stigienės išleistuvių, per G. Shimaitį, Brockton, Mass.	**$30.00**
A. Mickevičius, Bristol, Conn.	**20.00**
A. Janutavičius, Chicago, Ill.	**10.00**
LLD 20 Kp. Moterų Skyrius, per J. K. Nalish, Binghamton, N. Y.	**6.50**
F. Chesek, Marlboro, N. Y.	**5.00**
J. A. P., Bridgeport, Conn.	**3.00**
K. Trainis, Grand Rapids, Mich.	**3.00**
Tony Brodsky, Elm Grove, W. Va.	**3.00**
M. Witkus, Montgomery, N. Y.	**3.00**
Tamošaitis, Newark, N. J.	**3.00**
M. Grinis, Waterbury, Conn.	**3.00**
J. Marshalonis, Bristol, Conn.	**3.00**
G. Skinzera, Bristol, Conn.	**3.00**
P. Cibulskas, Nanticoke, Pa.	**3.00**
A. Tereskevičius, Collinsville, Ill.	**3.00**
P. M. G., Philadelphia, Pa.	**3.00**
A. Rudzinskas, Somerville, Mass.	**3.00**
J. Sutkus, Middleboro, Mass.	**3.00**
Z. Klibienė, Chicago, Ill.	**3.00**
J. Webra, Cleveland, Ohio	**3.00**
P. Petronis, Maspeth, N. Y.	**3.00**
J. Gilbert, Grand Rapids, Mich.	**3.00**
V. Kancevičius, Haverhill, Mass.	**3.00**
G. Aluso, Brockton, Mass.	**2.00**

Po $1 aukojo: Anna Chestnut, Brockton, Mass.; O. Klimienė, Brockton, Mass.; G. Kanopa, Brooklyn, N. Y.; A. Kamzura, Nanticoke, Pa.; A. Girdžiuvienė, Collinsville, Ill.; O. Walmus, Brooklyn, N. Y.; J. Kaznaravičius, Kingston, Pa.; P. Sprindis, Kenosha, Wis.; L. Zigman, Philadelphia, Pa.; M. Stakof, Brooklyn, N. Y.

Širdingai ačiu už aukas! Visų, kurių tik prenumerata pasibaigė arba baigiasi—prašome atsinaujinti arba tiesiai į Laisvės raštinę prisiunčiant pinigus, arba per vajininkus. Kartu paremkite aukomis, kiek tik galite. **Laisvės Administracija**

Laisvoji Sakykla

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

keliu" (mano pabraukta—J. V.). Toliau jis rašo: "Patariau jiems eiti į kitą anglių kompaniją ir nurodžiau, kur bosas gyveno. Jie nusiperka bonką degtinės ir darbo eina prašyti pas bosą į namus. Ten, žinoma, neužteko bonkos degtinės, turėjo duoti riebų kyšį, o tada visi vėl gavo darbo..."

Įsitėmykite! Šerys žino ne boso ofisą prie mainų, bet jo rezidenciją ir ten pasiunčia žmones darbo ieškoti. Taipgi **Šerys žino,** kad bonkos degtinės tam bosui **neužtenka,** jam **"turėjo duoti riebų kyšį."** Sulig Šerio pasakojimo, aišku, kad jis pats buvo pirmos rūšies **boso agentas,** per kurį iš kitur atvažiavę sužino, kur galima nusipirkt darbą. Čia Šerys, norėdamas kitus apdrėbti purvais, pats įklimpo purvynan ligi kaklo.

Apie Surdoką ir Vilkelį Šerys rašo, būk jie su kitais 1916 m. atvažiavo iš Shenandorio į Nanticoke. Gi faktas, kurį žino labai daug žmonių, yra toks, kad aš 1917 metais apleidau Shenandorį, rezignavau iš LSS Pild. Komiteto ir tiesiai **nuvažiavau į Brooklyn, N. Y.,** ir ten vėl įstojau į LSS 19 kuopą, kurioje išbuvau iki arti 1920 m. Tą faktą ir šiandien daugelis galėtų paliudyti. Surdokas taip pat 1917 metais atvažiavo ne į Nanticoke, bet į Elizabeth, N. J. Draugai elizabethiečiai gerai atsimenate J. Sadoką (jis tuomet taip vadinosi), kuris ten gyvendamas sunkiai persirgo "influenza" (rodos, 1918 m.). Bet Šerys nerausdamas meluoja ir klastingai tvirtina, būk aš ir Surdokas 1916 m. atvažiavome iš Shenandorio į Nanticoke ir bando mus surišti su kokiu ten darbo pirkimu.

Aš tik tuomet į Nanticoke atvažiavau, kuomet Brooklyne iš "cukernės" 2-jų policistų tapau išmestas iš dirbtuvės laukan už unijos organizavimą. Mat, su Grikšto ir kitų pašaliečių pagalba stengiausi cukrinės darbininkus suorganizuoti į IWW uniją. Aš buvau paskirtas finansų sekretorium - iždininku ir jau turėjau $20.00 po kvoterį surinktų narinių duoklių. Nors prakalbas Grikštui rengėme viešas, bet narius verbavome pusiau slaptai. Tačiau šnipų buvau išduotas ir atsidūriau už dirbtuvės vartų! Unija vos pradėta organizuoti pakriko. Susirašę nariai išsigando ir iškriko. Negalima buvo jų sušaukti. Man irgi gręsė pavojus ant vietos pasilikt... Vėliaus pinigus perdaviau Kalpokui ir Indriuliui, kurie priklausė miestavame (City) IWW lokale. Jų (Kalpoko ir Indriulio) paliudijimas, kad priėmė nuo manęs pinigus ($20.00), tilpo "Laisvėj" (numerio neatmenu). Tas viskas vyko 1919 m. (Kada Surdokas atvažiavo į Nanticoke—nežinau.)

Ir akivaizdoje šių faktų renegatas Šerys drįsta man primesti ne tik kad būk aš 1916-17-18 m. gyvenau Nanticoke, ten būdamas pirkau darbą, bet ir tokį galvojimą:

"Tuo 'bolševikišku' galvojimu jokia kova už darbininkų gyvenimo gerinimą yra nereikalinga, nes skurdas ruošia revoliuciją."

Ar galima įsivaizduoti didesnį, biauresnį ir klastingesnį melagių už Šerį?! Taip viešai per akis meluoti ir per laikraštį visaip burnoti gali tik žemiausiai nupuolęs sutvėrimas.

Jonas Vilkelis

Lowell, Mass.

Klubo Bankietas Pavyko Gerai;

Majoro G. C. Eliades Kalba

Pereitas sekmadienis — spalio 28, buvo labai lietingas: iš pat ankstyvo ryto pradėjo ir lijo be pertraukos iki vakarui.

Buvo tikėtasi, kad mūsų bankietui, kurį rengė Lietuvių Piliečių Klubas, tokis oras labai pakenks. Be to, tą dieną visa eilė parengimų buvo ir kituose miestuose, dėl ko negalima buvo tikėtis svečių iš kitur. O čia ir ant vietos pas mus — Švento Juozapo bažnyčios parapija rengė taip pat bankietą. Gi mes su tūlais parapijiečiais gražiai sugyvename ir draugaujame, bet tą dieną pas mus svečiuosna jų negalėjome tikėtis.

Na, sakome, bus prastai šiemet su metiniu bankietu.

Tačiau tas mūsų rūpestis, kaip vėliau pasirodė, buvo bereikalingas — inteligentiškos publikos prisirinko pilna svetainė.

Apart kitų garbingųjų svečių, bankiete dalyvavo ir miesto majoras George C. Eliades su žmona ir konsilmanas John Jonas, taipgi su žmona. Abu demokratiški žmonės ir geri kalbėtojai.

Majoras Eliades (nečiagimis — atkeliavęs iš Graikijos būdamas jaunu. Dabar, matyt, yra virš penkiasdešimt metų amžiaus) pasakė labai gerą — ne ilgą prakalbą.

Majoras pastebėjęs tik naujai numaliavotoj svetainės sienoje F. D. Roosevelto ir Ab. Linkolno paveikslus, tarė su apgailestaujančiu tonu, jog šiandien reakciniai politikieriai biauriai sumindžiojo Roosevelto gražius demokratinius siekius ir stumia šalį prapultin.

"Bet jūs atsiminkite, ką graikas majoras jums šiandiena sako," jis pabrėžė, jog **"ne užilgo ateis ta diena ir vėl iškils prezidento Roosevelto gerieji principai žmonijos labui."** Tuo tarpu delnų aplodismentai dideliu karštumu sutrenkė ir tesėsi taip geroką laiką.

Tai buvo didelio sąjūdžio momentas. Visi svečiai matė tame gerą liaudies užtarimą šioj įdūkusioj gadynėj. Lyg tęngviau visiems pasidarė.

—o—

Lowellio rinkimai

Antradienį, lapkričio 6 d., įvyks miesto valdybos rinkimai.

Gaila, kad dabartinis majoras G. C. Eliades šiais metais nebekandidatuoja į miesto valdininkus. Bet į konsilmanus eina tas pats Mr. John Jonas. Reikia visiems už jį balsuoti, kaipo No. 1 Mr. Jonas'o pasirūpinimu liko įvesta daug gerų dalykų mieste ir priemiesčiuose.

J. M. Karsonas

Lawrence, Mass.

Visų atydai

Kurie norėsite važiuoti Worcesterin lapkričio 10 d. pamatyti operetę, matykite Ig. Chuladą ir S. Penkauską. Busas išeis 3 val. po pietų nuo L. P. Klubo.

Lapkričio 4 d. būkite Maple parke, ten bus paskaita, tai bus gera proga pasimatyti. Haverhillio draugai, kurie norėsite važiuoti Worcesterin, duokite mums žinoti.

S. Penkauskas

Automatiškai iškraunamas kuras

KAUNAS, VIII. 28 d. — Petrašiūnų elektrinėje žymiai paspartintas kuro iškrovimas. Čia pastatyta speciali akmeninė estakada, į kurią nutiesta geležinkelio šaka. Vagonai su kuru paduodami į estakadą, ir kuras automatiškai savo svoriu krenta nuo estakados žemyn į jam paruoštą vietą. Toks vagonų iškrovimas žymiai palengvina bei paspartina krovėjų darbą ir visiškai likviduoja vagonų stovinėjimą.

Naujasis kuro iškrovimo būdas įgalins elektrinę sutaupyti tūkstančius rublių per metus.

Artimiausiu laiku elektrinės kolektyvas numato mechanizuoti kuro iškrovimą iš platformų. **V. Lelešius**

LAISVĖS KONCERTAS

NEPAPRASTAI TURININGA PROGRAMA,

O PO PROGRAMOS BUS ŠOKIAI

LEO YONIKIS

BIRUTA RAMOŠKAITĖ

STASYS KUZMICKAS

SUZANA KAZOKYTĖ

Koncertas įvyks sekmadienį

LAPKRIČIO 4 NOVEMBER

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Ištisa Programa:

BIRUTA RAMOŠKAITĖ

Sopranas, operų solistė. Dabar ji vaidina ir dainuoja amerikoniškoje scenoje, New Yorke.

LEONAS YONIKAS

Baritonas, dar jaunas kaipo dainininkas, tačiau turi didelio talento. Jis tik dabar atvyko iš Chicagos ir čia lanko konservatoriją.

SUZANA KAZOKYTĖ

Mezzo sopranas, solistė. Puikiai atsižymėjusi dainininkė New Yorko apylinkėje.

STASYS KUZMICKAS

Baritonas, gražios karjeros dainininkas. Kiek kartų jis dainavo Brooklyne, visada paliko malonų prisiminimą.

Antano Pavidžio Orkestra gros šokiams.

UKRAINIEČIŲ CHORAS

Didelis ir gražiai išlavintas choras, su solistais ir duetais, dalyvaus programoje.

Ukrainiečių Šokikų Grupė

Šauniausia liaudies šokėjų grupė, labiausia publikos mylimas numeris programoje.

SIETYNO CHORAS

Vadovauja Mildred Stensler, duos gražių lietuvių liaudies dainų šiame koncerte.

Norwoodo Vyrų Ansamblis

Iš Norwood, Mass., vad. Gerda Terhorst, jis duos platų aktą gražių dainų, taip, kaip jie dainuoja radijo programose.

Brooklyno Aido Choras

Taipgi vad. Mildred Stensler irgi dalyvaus šioje programoje.

Programa prasidės 3:30 val. po pietų. Įžanga $1.50

(Taksai įskaityti)

Šokiai prasidės 7-tą val. vakare; vien tik šokiams įžanga 75c.

(Taksai įskaityti)

DR. S. MATULAITIS

Lietuvių tautos istorija

(Tąsa)

Bet ne labai tvirta buvo naujai sutvertoji Lietuvos valstybė. Iš vienos pusės gudai nenoriai klausė visiškai jiems svetimų lietuvių ir nepraleisdavo nė vienos geros progos sukilti. Tas gudų palinkimas atsiskirti dar prie Mindaugo gyvos galvos davė gerą progą jo giminaičiams, kuriems jis buvo pavedęs gudų kunigaikštijas, sukilti prieš jį ir pabandyti palikt savarankiais.

Iš kitos vėl pusės mažieji Lietuvos kunigaikščiai su neapykanta veizdėjo į Mindaugo iškilimą, kuris suvaržė jų savarankiškumą, nenorėjo jo klausyti ir rėmė sukilusius prieš jį gudus.

Maža to. Stipresniems Lietuvos kaimynams: Galičo, Lenkijos ir Mozūrijos kunigaikščiams, kryžiuočiams ir kardininkams labai netiko tvirtos lietuvių valstybės įsikūrimas. Kiekvienam buvo pageidaujamas silpnas, ne tvirtas kaimynas. Stengėsi tad aną silpninti.

Sunkus buvo Lietuvos valstybės padėjimas ,kuomet sukilusiems Mindaugo giminaičiams (Smolensko—Erdvilai, Vitebsko—Tautvilai ir Polocko—Vikintui) atėjo pagalbon Galičo kunigaikštis, o su juo susitarę kryžiuočiai tuo pat laiku užpuolė Lietuvą. Maža to. Kryžiuočių pakurstyti, sukilo prieš Mindaugą žemaičių ir jotvingų kunigaikščiai.

Daug reikėjo pastangų ir gudrybės, kad išsigelbėjus taip sunkiose aplinkybėse. Galičo kunigaikštį Mindaugas nuramino tuo, kad pavedė jam laikinai dalį Lietuvos priklausančios gudų žemės su Slanimo ir Drohičino miestais.

Daug sunkiau buvo nuramdyti kryžiuočius, kuriems pagalbon iš Europos plaukė vis nauji karžygių būriai. Kad sulaikius jų užpuolimus ant Lietuvos, Mindaugas nebeatrado kitokio kelio, kaip priimti katalikų tikybą.

Susitaręs su kardininkų magistru, Mindaugas priėmė (1251 metais) iš jų krikštą su savo šeimyna ir 6 šimtais iškilesniųjų bajorų. Po to nurašė į popiežių laišką, kuriuo pavedė popiežiaus globai naujai pakrikštytą šalį ir prašė paskirti Lietuvai vyskupą. Popiežius ne tik noriai paskyrė vyskupą, bet atsiuntė dar Mindaugui karaliaus vainiką.

1253 m. Mindaugas užsidėjo karaliaus vainiką ir pradėjo vadintis Lietuvos karalium.

Krikštas pagelbėjo tiek, kad vokiečiai paliovė atvirai užpuolinėję Lietuvą. Užtaigi stengėsi gudrumu ir klastomis paimti aną į savo rankas. Vokiečiai atsidėję dabojo Lietuvos padėjimą. Naudojosi kiekviena proga, kiekviena jos nelaime, kad palengva gudrybe įgijus didesnę jėgą ir įtekmę Lietuvoj. Viešai apsimesdami draugais, jie slapta rėmė Mindaugo priešus, kurstė prieš jį gudus ir mažuosius Lietuvos kunigaikščius, kad tik labiau nusilpninus Lietuvą, kad tik labiau aną po savo įtekme paėmus.

Jų darbas nepasiliko be vaisių. 1257 m. Mindaugas užrašė kardininkams visą Žemaitiją. Kryžiuočiai jau matė ateityje visišką Lietuvos užgrobimą ne kardu, bet gudrybe.

Kryžiuočių archyvuose atrasta yra raštų, kuriais Mindaugas būk dovanojęs kardininkams įvairius Lietuvos plotus. Taip, viename rašte, išduotame neva 1253 m., Mindaugas būk atiduodąs nuosavybėn šias sritis: pusę Raseinių, Ariogalos, Betygalos ir Dainavos sričių, visą sritį: Kulių, Karšuvos, Kražių ir Vangių. Vis tai dėl to, skelbia tas raštas, kad kardininkų magistro ir brolių patarimu Mindaugas, girdi, išvydęs krikščionybės šviesą, taip pat dėl to, kad kardininkai amžinai šelptų Mindaugą ir jo įpėdinius, kariaujant su priešais, kardu, pagalba ir patarimu.

Kitame rašte, rašytame būk 1255 m., Mindaugas paveda žemės sklypą jau kitam Lietuvos krašte, būtent Salų sritį su Tauragnų, Utenos, Ušpalių ir kitais miesteliais.

1257 m. Mindaugas, kaip jau žinome, atidavė kardininkams visą Žemaitiją.

Maža to. Viename rašte, rašytame, būk 1260 m., už tai, kad kardininkai patraukę jį prie krikščionybės, Mindaugas su savo įpėdinių ir visos bajorijos sutikimu dovanojąs kardininkams visą Lietuvą su visomis jos priklausančiomis kaimynų žemėmis, kurias kardininkai galėsią pasiimti, jeigu išmirtų Mindaugo įpėdiniai.

Nors kai kurie istorikai tvirtina, kad tie raštai (išskiriant Žemaitijos dovanojimą) nėsą iš tikrųjų Mindaugo duoti, bet pačių kardininkų be Mindaugo žinios padirbinti, tačiau jie gerai parodo, kaip toli siekta vokiečių gudrybės ir norų.

Kuomet kardininkai stengėsi taip gudrius tinklus užmesti ant Lietuvos, kita vokiečių brolija—kryžiuočiai—suskato išnaudoti Mindaugo krikštą, kad pamušus dar neužkariautas prūsų liekanas. Mat, tapęs krikščioniu, Mindaugas nebegalėjo duoti pagalbos stabmeldžiams prieš krikščionis, kas didžiai palengvino vokiečiams anų užkariavimą.

1254 m. kryžiuočiai susikvietė daugybę karžygių iš Europos, kad su jų pagalba nuveikus dar nepriklausomą Sambiją. Kryžiuočių pakvietiman atsiliepė tarp kitų Čekų karalius, kuris su didele kariuomene atvyko Sambijos mušti.

Neilgai trukus, Sambija buvo užkariauta.

Ant Priegalės upės kranto karalius įsteigė pilį, kurią praminė Karaliaučium (Šiandien Kaliningradas.—Red.).

Tuo pat laiku Nemuno įtakoje kryžiuočiai pastatė pilį, Memelsburgu (lietuviškai Klaipėda) praminę. Tos pilies uždavinys buvo neleisti vežti į Lietuvą ginklų, drabužių, druskos ir kitų gyvenimui reikalingų daiktų.

Pagaliau Mindaugas patyrė, kad krikščionybė negelbi Lietuvos nuo kryžiuočių, kad ji dar palengvina vokiečiams apipainioti naujai sutvertą Lietuvos valstybę gudriomis kilpomis. Jam verčiau buvo turėti atvirą priešą, negu veidmainį draugą, klastomis iš pasalų gaminantį jam pražūtį. Jis nusprendė pagaliau sutraukyti jau plačiai užmestas vokiečių kilpas. Neapsiėjo čia ir be pasipriešinimo iš liaudies pusės, kuri neturėjo palinkimo prie krikščionybės.

Tam tikslui Mindaugas sunaudojo žemaičių kovą su kardininkais. Žemaitiją, kaip jau žinome, Mindaugas buvo atidavęs kardininkams, bet žemaičiai nenorėjo geruoju vokiečiams nusileisti. Mat, paėmę Žemaitiją, vokiečiai tuojau pradėjo saviškai šeimininkauti. Pradėjo varu krikštyti žemaičius, pradėjo atiminėti iš jų žemes ir dalinti jas vokiečiams ateiviams ir katalikų kunigams. Ant žmonių uždėjo sunkius mokesnius. Suvaržė smulkiųjų Žemaitijos kunigaikščių teises. Vis tai negalėjo tikti žemaičiams. Jie nenorėjo geruoju užleisti vokiečiams savo žemės. Jie vedė nuolatinę kovą su vokiečiais, teikė pagalbą sukilusiems prieš vokiečius prūsams ir latviams.

1260 m. susitaikęs su didžiausiu priešu — Galičo kunigaikščiu—Mindaugas išsižadėjo krikščionybės, vėl sugrįžo prie savo tėvų tikybos ir drauge su žemaičiais staiga užpuolė ir sumušė kardininkus ties Durba. Žemaitija vėl sugrįžo prie Lietuvos.

Nuo to mūšio prasidėjo sunkios vokiečiams dienos. Mindaugo pakurstyti, sukilo prieš kardininkus latviai, prieš kryžiuočius—prūsai. Ūmu laiku suiro visa kryžiuočių galybė. Pasislėpę pilyse, vokiečiai laukė ateinant pagalbos iš Europos.

Nuo galutino išnaikinimo vokiečius išgelbėjo pagalba iš Europos ir Mindaugo myris.

Mindaugui mirus, Lietuvoj kilo savitarpiniai vaidai. Lietuva nusilpnėjo. Vokiečiai palengva vėl nuvejkė niekieno nebepatūrimus prūsus ir latvius, jų galybė vėl sustiprėjo.

(Bus Daugiau)

NEW JERSEY NAUJIENOS

Šeštą dieną lapkričio New Jersey valstijos piliečiai balsuos keletą svarbių dalykų. 1). Įgalioti ar ne "freeholders" išleisti $40,000 pataisymui ir užlaikymui Hudson County parkų ir pakelti parkų darbininkams algas.

2). Įgalioti valdininkus išleisti 15-ką milijonų dolerių 6-šioms valstijos mokytojų kolegijoms. Šios mokyklos, valdininkų pasakymu, turi buti pataisytos ir modernizuotos. Šiose mokyklose mokinama mokytojos ir siunčiama po visą valstiją. Mokyklos randasi sekamuose miestuose: Jersey City, Newark, Montclair, Paterson, Trenton ir Classboro.

—o—

Bayonnes piliečiai balsuos, pakelti ar nepakelti ugniagesiams ir policistams algas. Weehawken piliečiai irgi balsuos pakėlimą algų policistams ir ugniagesiams. Taipgi balsuos, ar piliečiai balsavimo būdu turi išrinkti Board of Education ar palikti valdininkams skirti, kaip iki šioliai buvo. Secaucus piliečiai pasisakys, ar municipaliteto darbininkai gali priklausyti State Employes Retirement sistemai.

—o—

Jau kelintas metas iš eilės J. Sulaitis lošia futbolės tyme "Giants". Pasibaigus futbolės sezonui, vėl einą savo senas pareigas. Jo motina O. Kačergienė yra LDS 133-čios kuopos finansų sekretorė. Patsai Sulaitis irgi LDS 133-čios kuopos narys, yra vedęs ir turi vieną mergaitę, įsigijo namą. Tai mandagus vyras pokalbiuose su lietuviais. Laikas atgal viso "Giants" tymo lošėjų vardai buvo plačiai garsinami degtukų viršeliuose. Šiais metais neteko patirti. Pereitais metais teko matyti per televiziją intervių sporto klausimu. "Giants" tyme lošia ir kitas lietuvis, bet pavardę esu pamiršęs.

—o—

New Jersey anglų spaudoje tilpo pranešimas, aiškiau sakant, agitacija už naujus savo rušies taksus. Pranešimas--agitacija sako, kad Massachusetts Legislatūros "lobbyist" nori aptaksuoti visas kates, panašiai, kaip dabar daroma, taksuojant šunis. Kates aptaksavus, surinktų gerus pinigus valdžios palaikymui. Tačiaus valdininkai, jeigu kada šį dalyką įvykdintų, turėtų darbo ir rupesčio kates rankioti.

Anna Conroy, gyvenanti 109 Erie St., Jersey City, yra sukrėsta nervų ir ligonė nuo kovo mėnesio. Kuomet karinis departmentas pranešė, kad jos sūnus krito mūšio lauke Korėjoje, jos šeimyna slėpė nuo jos, kad jos kitas sūnus irgi paimtas į kariuomenę ir jau randasi Korėjoje. Šiomis dienomis jos sūnų, kritusį karo lauke, parvežė namo palaidojimui. Antrasis sūnus gavo paliuosavimą penkiolikai dienų ir parvyko namo į brolio laidotuves. Motina sužinojusi visą įvykį ir surinkusi visas galimas savo silpnas spėkas parašė laišką "adjutant general of the army" Washingtonan, su prašymu, kad jos antrasis sūnus nebūtų siunčiamas vėl į karo lauką.

—o—

Antanas Yuška geriausį savo gyvenimo laiką išdirbo National Biscuit kompanijai, New Yorko City. Teko patirti, kad jau paliuosuotas iš darbo, kaipo sulaukęs 65-kis metus. Tačiau Antanas neatrodo, kad turėtų tiek metų. Atrodo daug jaunesnis. Antanas irgi yra LDS narys.

Mūsų senoji karta su kiekvienais metais, mėnesiais, jeigu ne ligos kankinama, tai jau atsisveikina su darbaviete, kaipo sulaukus seno amžiaus. Tačiau su šia brangenybe ir mizerna senatvės pensija sunku žmogui gyventi. Antanas gyvena Jersey City.

—o—

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Trečiosios Apskrities metinė konferencija įvyks 18-tą dieną lapkričio Harrison, N. J. LDS kuopos, priklausančios prie Apskrities, turėtų ir privalėtų skaitlingai dalyvauti konferencijoje, ypatingai iš anapus Hudson upės. New Yorko valstijos LDS kuopos tankiai pamiršta savo pareigą dalyvauti konferencijose, jeigu jos įvyksta New Jersey valstijoje. Aišku, ne visos, bet jų dalis, ir tas neturėtų pasikartoti. **Pilietis.**

Detroit, Mich.

Iš LLD 52 kp. posėdžio

Sekmadienį, 21 d. spalio, Draugijų Svetainėje, LLD 52 kp. laikė savo susirinkimą. Apart komiteto raportų, buvo skaityta pora laiškų iš LLD Centro sekretoriaus Šolomsko, kuriuose jis patarė veikimą dėl LLD 10 Apskrities.

Išsikalbėjus, pasirodė, kad 10 apskr. valdyba nieko nežinojo apie likvidavimą, o tik viena ypata apie tai pranešė Centrui.

Paskutinė 10 Apskrities konferencija nejvyko, gal dėl priežasties karšto oro, nes buvo liepos mėn. Visi nori praleisti laiką tyrame ore. Prie to, juk tūlų kuopų atstovams į Detroitą yra apie 250-300 mylių kelionė.

Pagal Apskrities pirm. Dapšio pareiškimo, apskrities konferencija įvyks lapkričio mėnesį, Grand Rapids.

Aplaikyta rinkimui Centro Komiteto blankos, bet dėl neskaitlingo susirinkimo, palikta sekamam susirinkimui, kuris bus garsinamas spaudoje, taip pat ir jo tikslas.

—o—

Iš jaunystės pradėjo Ku-kluksų darbą

William Stocks, 18 metų, 19144 Houghton, ir Edward Vickers, 17 metų, 19161 Redfern, pasigavę katę lauke, apipylė gazolinu ir uždegė.

Už katės kankinimą, teisėjas abiem davė po 30 dienų House of Correction.

Tai aukštųjų mokyklų studentų darbas.

—o—

Virta višta išlėkė per langą

Landford Firkey, 625 Charlotte, iš ketvirto aukšto, susipykę su savo moteria, drėbė visą vištą, 4 svarų, su visais prismokais ir pataikė ant "parking lot" darbininko galvos; taipgi aptaškė riebalais karus.

Teisėjas O. Z. Ide vištos metėją nubaudė $10 pasimokėt už triukšmo darymą arba ardymą ramybės, ir būti tris mėn. po policijos priežiūra. Prie to, jis turi užmokėt už nuplovimą karų. O kur višta?

—o—

Norėjo pasirodyt dideliu patriotu

Orville Wallace, 4313 Third St. važinėjo savo auto sėdynę apklojęs su Amerikos vėliava. Policija suareštavo, o teisėjas O. Z. Ide išbarė ir įsakė nueiti į Michigan Military District ir klausyti lekcijos, kokią generolas Edwards Adams jam duos. **Spartakas.**

Binghamton, N. Y.

Išsiskyrė iš gyvųjų tarpo ilgametė šio miesto gyventoja Anastazija Barzdevičienė. Mirė spalių 1 dieną, 1951, veik nesirgusi. Palaidota spalių 3-čią, Glenwood kalnelio kapinėse, kur susirinko atiduoti paskutinį patarnavimą daug palydovų, laisvės ir demokratijos mylėtojai.

Velionė gyveno pas savo dukrą Evą ir žentą George Slesoraičius. Šiame mieste išgyveno virš 50 metų. Buvo laisvų pažiūrų moteris. Skaitė Laisvę per ilgus metus, taipgi buvo rėmėja, paaukodavo kartas nuo karto pagal savo išgalę. Tik, žinoma, prašydavo vardo neskelbti dėl tam tikrų gyvenimo aplinkybių. Buvo laisvamintė. Bet jai mirus buvo pašauktas protestonų kunigas pasakyti kalbą.

Prie velionės karsto buvo daug gėlių nuo giminių ir draugų.

Velionė Barzdevičienė buvo amžiumi ne jauna, bet mintimis pralenkė daug už save jaunesniųjų. Gaila, netekus brangios draugės, demokratiškos močiutės šio miesto lietuvių tarpe.

Kilusi ji iš Lietuvos, Kaminskų duktė, Ažagų kaimo, Pušaloto parapijos, Panevėžio apskrities. Nuliūdime paliko dukrą Evą ir žentą George Slesoraičius, anukę Ritą, brolį Alfonsą Kaminską, seseris A. Bubienę ir Marozienę. Taipgi daug giminių ir draugų-gių.

—o—

Reikšti simpatiją per Laisvę prisidėjo:

L. U. Šimuliūnai ir Paul ir Anna Mikolajūnai po $2. Po $1: P. K. Jozapaičiai, A. J. K. Navalinskai, J. A. žemaičiai, J. K. Vaicekauskai, A. Garuckis, A. J. Bagdonai, Ona Walius, J. M. Kazlauskai, Peter ir Marcelė Mikolajūnai, B. V. Zmitraitės, V. Kapičiauskienė, W. Virukitis, I. M. Luzinai, I. H. Vėžiai.

Po 50c.: V. Kaminskie M. Sadauskienė, E. Čekanauskienė, N. Garnienė, John Strolis, H. Žukienė, E. Palionienė, M. Kaminskienė. Po 25c.: P. Gegžna, E. Kuokalienė. Viso $22.50.

Užuojautai pareikšti pinigus surinko K. Jozapaitienė, su maža pagalba N. Garnienės ir J. K. Navalinskienės.

Laidotuvėse dalyvavusi.

Jei reikia ką parduoti ar norite ką pirkti, pasiskelbkite Laisvėje. Rezultatais būsite patenkinti.

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

WORCESTER **HARTFORD**

2-jų Veiksmų Romantiška Operetė

SUDRUMSTA ŠIRDIS

Žodžius parašė Jonas Juška; Muziką—Pranas Balevičius

Šeštadienį, Lapkričio 10 (November) -- 7:30 P. M.

Lietuvių Salėje, 29 Endicott St., Worcester, Mass.

Sekmadienį, Lapkričio 11 (November) -- 2:30 P. M.

Lietuvių Am. Piliečių Salėje, 227 Lawrence St., Hartford, Conn.

Vaidins:
Sietyno Choras iš Newarko
Aido Choras iš Brooklyno

Dainas mokina:
MILDRED STENSLER
FRANK BALWOOD

ANN STELMOKAITĖ-EICKE

EDWARD SKUČAS

KOSTĖ RUŠINSKIENĖ

Nastė - - - - - - - - - Ona Stelmokaitė-Eicke
Jonas - - - - - - - - - - - John Meškėnas
Pranas - - - - - - - - - - Edward Skučas
Motina - - - - - - - - - - Kostė Rušinskienė
Dėdė Tamošius - - - - - - - - - Jonas Juška

Operetė perstato, kaip mergina myli vieną vaikiną ir kitas įsimaišo ir sudrumsčia jos širdį. Dainų operetėje yra 12-ka ir jos visos naujai sukurtos.

Gerbiamieji lietuviai, širdingai kviečiame visus ir visas ateiti ir pamatyt šią gražią naują operetę. Kviečia *Rengėjų Komisija.*

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Sudaryta miesto komisija Tarybiniam Taikos gynimo komitetui padėti

KLAIPĖDA, IX. 3 d. —Čia sudaryta miesto komisija Tarybiniam Taikos gynimo komitetui padėti. Jos sudėtyje—9 žmonės: darbininkų kolektyvų, visuomeninių organizacijų, medicinos darbuotojų, artistų, mokytojų, partijos-komjaunimo ir profsąjunginių darbuotojų atstovai.

Miesto komisijos pirmininku patvirtinta 5-osios pradinės mokyklos mokytoja I. Keršiulytė, sekretorium — partijos Klaipėdos miesto komiteto sekretorius A. Kairelis.

TARYBINIAM TAIKOS GYNIMO KOMITETUI PADĖTI KOMISIJŲ STEIGIMAS

ŠIAULIAI, IX. 5 d. —Šiaulių įmonėse, įstaigose, visuomeninėse organizacijose įvyko gausūs darbo žmonių susirinkimai, skirti kandidatams iškelti į miesto komisiją Tarybiniam Taikos gynimo komitetui padėti. "Elnio" odos-avalynės kombinato kolektyvas vieningai iškėlė į šią komisiją cecho meistrą, srities Darbo žmonių deputatų tarybos deputatą Igną Brazauską. Į komisiją įėjo taip pat "Verpsto" trikotažo fabriko pamainos viršininkas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas Ona Kerienė, dramos teatro aktorė Elena Bindokaitė, mokytojų instituto dėstytoja Petrė Česnulevičiūtė ir kiti.

Miesto komisijos Tarybiniam Taikos gynimo komitetui padėti pirmininku išrinktas medicinos darbuotojų profsąjungos srities komiteto pirmininkas Marija Karvauskaitė, sekretoriumi — Lietuvos KP miesto komiteto sekretorius Juozas Juška.

Lietuviškos muzikos koncertai Užkaukazėje

VILNIUS, IX. 4 d. —Į Vilnių iš gastrolių po Užkaukazę sugrįžo Lietuvos TSR Valstybinės filharmonijos choras, kuris suruošė apie 30 koncertų. Choras su koncertais viešėjo Tbilisi, Baku, Erevanėje, Soči, Suchumi, Piatigorsko, Esentukio ir kituose miestuose. Choro koncertuose dalyvavo Stalininių premijų laureatai J. Petraškevičiūtė ir J. Stasiūnas. Simfoninių koncertų metu drauge su vietos simfoniniais orkestrais buvo atlikti Stalininių premijų laureatų J. Tallat-Kelpšos, B. Dvariono ir S. Vainiūno kūriniai.

Koncertai susilaukė didelio pasisekimo.

Mūsų valia nepalaužiama

MARIJAMPOLĖ, IX. 5 d. — Įvyko cukraus fabriko kolektyvo susirinkimas, skirtas Tarybinio taikos gynimo komiteto nutarimui apsvarstyti ir delegatui išrinkti į Respublikinę taikos šalininkų konferenciją.

— TSRS taikingoji politika, — sako fabriko partinis organizatorius Jonas Mickevičius, — kyla iš tarybinės visuomeninės santvarkos prigimties ir mūsų liaudies gyvybinių interesų. Tarybiniai žmonės pilnutinai užimti didžiųjų komunistinės statybos uždavinių vykdymu. Jie yra gyvybiškai suinteresuoti ilga ir tvirta taika. Mūsų fabriko kolektyvas vieningai remia Tarybinio Taikos gynimo komiteto nutarimą, pasirašydami Pasaulinės Taikos Tarybos Kreipimąsi.

Susirinkusiems plojant nutariama nusiųsti savo atstovu į Respublikinę taikos šalininkų konferenciją geriausiąjį elektromonterį Vaclovą Pranckevičių.

GAUKIT LAISVEI SKAITYTOJĄ
Užrašykit Laisvę Savo Draugui.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Iš Kriaučių Susirinkimo

Spalių 24 d. įvyko lietuvių kriaučių 54-to skyriaus susirinkimas 11-27 Arion Pl., unijos svetainėje.

Buvo prisiųstas laiškas su bilietais nuo Lietuvių Atletų Klubo. Laiškas priimtas ir visi 15 bilietų nupirkti. Taipgi nupirkti visi SLA 38 kuopos atsiųsti 25 bilietai.

Trečias laiškas buvo nuo džiovininkų ligoninės, prašantis aukų. Nutarta paaukoti $100.

Ch. Kundrotas raportavo iš bankieto, įvykusio spalių 6-tą, New Yorko viešbutyje. Jubiliejinis bankietas lokalui kainavo viso $5,228.61. Už bilietus surinkta pinigų viso $1,-668, tai lokalas dar turėjo damokėti $3,560.61.

Čia turime suprasti, kad išlaidos pasidarė didesnės už pajamas dėl to, jog visi priklausantieji 54-me skyriuje kriaučiai temokėjo už bilietą po $2, o bilieto kaina buvo $6. Lokalo susirinkime buvo nutarta savo nariams duoti bilietą už mažiausią kainą, kad visi išgalėtų dalyvauti savo lokalo 50 metų sukakties minėjime.

Kriaučiams svarbios pakaitos

Kriaučių unijos apdraudoje ligoniams įvyksta pakaitos nuo lapkričio 1-mos dienos:

Buvo ligoniams mokama per 13 savaičių po 15 dolerių, dabar bus jau per 26 savaites mokama po $20.

Operacijoms mokėjo $150, dabar mokės $200.

Buvimo ligoninėje laiku mokėjo $6 į dieną, dabar mokės $9.

Pašalpos (benefitai) yra vien tik unijos nariams, šeimos kol kas nejeina. Kalbama, kad artimoje ateityje bus ir unijisto kriaučiaus šeimai galima pasinaudoti tokia pašalpa. Pasirodo, mūsų unijos viršūnė pradeda susirūpinti savo narių likimu.

Delegato Ubarevičiaus raportas iš dirbtuvių stovio rodo, kad darbai pas kriaučius jau pradeda mažėti ir kad tūlos dirbtuvės jau yra užbaigusios darbus. Pas kriaučius yra priprastas sezoninis darbas: seonui užėjus plėšia, kaip arkliukai, sezonui užsibaigus vaikštinėja, kaip ponukai. Per dešėtkus metų kriaučiai yra taip įpratinti.

J. Stakvilevičius.

Laivakroviai laikosi, jiems jau renkama parama

Antradienį laivakrovių streike buvo "rami diena" palyginus su pirmadieniu. Nepavykus pralaužti streikierių frontą vedimu į prieplaukas streiklaužių, antradienį tokio masine skale bandymo nebuvo.

Tačiau streikieriai ir jų draugai žino su kuo turį reikalą, tad yra pasiruošę bile dieną sutikti naujus antpuolius.

Kadangi daugelis laivakrovių ir dirbdami uždirbdavo tiktai po $800 metams, tad jau tūliems, ypačiai turintiems dideles šeimas, reikia paramos.

American Labor Party, darbiečių, kuri iš pat pradžių pasisakė už laivakrovių teisėtus reikalavimus, atsišaukė į savo narius ir prietelius su prašymu streikierius paremti.

Unijos pradeda veikti

Nors pačių laivakrovių unijos (ILA) viršininkas Ryan bando streikierius suvaryti atgal į darbą be laimėjimų. Tačiau juo labiau dėl to kitos unijos pradeda veikti streikierių paramai. Nes visa parama, kokią jie gaus, turės ateiti iš kitų unijų, ne iš savosios.

National Maritime Unijos nariai savo susirinkime praėjusį pirmadienį sumetė $450 paramai streikierių. Tam sumanymas kilo iš eilinių narių.

Marine Engineers Beneficial Association pažadėjo nedirbti prie užstreikuotų laivų, negaminti jiems pajėgos, jeigu tie laivai ir būtų iškrauti ar prikrauti skebiniu darbu. Jie vistiek negalėtų išplaukti.

Newyorkietis United Labor Action Komitetas, kuriame dalyvauja daugelio unijų nariai, susirinko ir pasiuntė 808 lokalui sunkvežimį maisto. Kailiasiuviai irgi renka tokią pat dovaną. Kitos unijos ir susiedijų organizacijos pradėjo rinkti kenuotą, džiovintą maistą.

Pagelbstime patys sau

Įteikiant streikieriams sunkvežimį maisto, Miss Ester Letz pažymėjo, jog dovana duodama ne kaipo kokia pašalpa, bet solidarumo požymis ir kaipo patarnavimas patiems sau. Ji sakė:

"Mes tai darome dėl to, kad jūs vedate tą pačią kovą, kaip mes. Jeigu jums pavyks panaikinti algų užšaldymą, mums visiems bus iš to naudos."

Padėtis pajūriuose tebebuvo tokia pat, kokia buvo gale praėjusios savaitės. Tiktai prisidėjo dar keli laivai stovėti prieplaukose. Tebestovėjo uoste 122 laivai.

Pieno kainas pakėlė po 2 ir 3 centus

Pradedant lapkričio 1-ma newyorkiečiams pakeltos kainos pieno nuo cento ir pusės iki 3 centų. Galutina suma priklausys nuo kiekvienos srities prekybininkų pasiskyrimo sau gaunamojo nuošimčio (komiso). Jie gali po pusę cento imti daugiau ar mažiau, pagal savo prekybinį reikalą.

Pakėlimas paliečia visą Didįjį New Yorką, taipgi Nassau, Suffolk, Westchester apskritis.

Kainos homogenized pieno popierinėse yra po 23 centus krautuvėse ir po 26 ir pusę centų kvorta atvešto į namus.

Panašiai pakeltos kainos neperdirbtojo pieno ir pieninių gėrimų, taipgi grietinės.

Tą pat dieną (pakeltais taksais) pakeltos kainos degtinėms ir daugeliui kitų daiktų.

Tą pat dieną Washingtone sėdintieji "goblinai" nukapojo algas uždėjimu padidintų taksų ir ant pačių mažiausiųjų, būtiniausiųjų šiaip taip pramisti algų.

Turite klausimų apie Socialį Saugumą?

Apie Social Security klausimus atsineškite į Liberty Auditorijos Brown Room šio ketvirtadienio vakarą, lapkričio 1-mą. LDS 200 kuopos pakviestas, ten kalbės Social Security darbuotojas Mr. Lo-Pinto. Jis atsakinės ir klausimus.

New Yorke suimti du vyrai vadovaujantis įtarimu, kad jie suokalbiavę išvogti iš Mitchel Field $600,000, ten atgabenamus militariškojo personalo algoms.

Advokatų Gildijos N. Y. skyrius užgyrė Isler

Advokatų Gildijos newyorkietis skyrius atsisakė užgirti Irving Saypol, abiejų didžiųjų partijų kandidatą į vyriausio teismo teisėjus New Yorke. Taipgi neužgyrė tų pat partijų kandidatą Maximilian Moss, kandidatuojantį tokioms pat pareigoms Kings (Brooklyno) apskrityje.

Advokatai užgyrė Jacques Isler ir teisėją Charles D. Breitel, kaipo tinkamus išrinkti teisėjais lapkričio 6-tą įvyksiančiuose rinkimuose.

Kandidatas per teismą neteko rėmėjo

Republikonų kandidatas į teisėjus New Yorke ponas Bissell buvo vienu savo rėmėjų rinkiminėje propagandoje pažymėjęs Albert J. Dobrin. Bet iškilus aikštėn faktui, kad Bissell buvo susidėjęs su visokio plauko antisemitais, fašistais, Dobrin pareikalavo nuimti jo vardą nuo visokios kandidato Bissell literatūros.

Dobrin sakė, kad jo vardas propagandai pavartotas netgi jo neatsiklausus, be jo sutikimo. Ir kad buvimas antisemito rėmėjų sąraše žemina jo vardą. Dalykas atsidūrė teisme. Praėjusį antradienį prie teisėjo Dineen kandidatas Bissell sutiko Dobrino vardą nuimti.

Padėka

Tariu širdingą ačiu visiems mano draugams už atlankymą manęs valandoje nelaimės. Taipgi už atsiuntimą atviručių iš taip tolimų vietų, kaip iš San Francisco, Calif.; Miami, Fla.; iš Connecticut iš Bridgeporto, Stratfordo, Thomaston; iš Jersey City, N. J. Taipgi ir vietinių iš Brooklyno.

Tariu dar kartą širdingą ačiu visiems.

Podraug užsimokame prenumeratą, taipgi aš ir mano žmona Maria aukojame 5 dolerius Laisvės reikalams.

Dar nesu visai sveikas. Koja dar vis randasi gipse sudėta. Kaip greit pasveiksiu, nežinau.

Su pagarba,
Juozapas Judžentas,
151 Ash Street,
Valley Stream, L. I.

Atėjęs susigrąžinti atsiskyrusią žmoną, bet nepavykus, Staten Island gyventojas Allen Tailor žmoną pašovė. Ji išliko gyva dėka tam, kad trečiasis šūvis, taikytas jai galvon, nebeiššovė. Vyrą areštavo.

Jessica Tandy su Hume Cronyn vaidina Playwrights Company statomame Jose Ferrar produkcijos veikale "The Fourposter." Komedijai pagrindas imtas iš Jan de Hartog'o apysakos.

Iš kriaučių dirbtuvių pirmininkų susirinkimo

Spalių 26 d. įvyko dirbtuvių pirmininkų ir komisijų susirinkimas Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo patalpoje.

Pirmiausia pirmininkai ir komisijos pateikė iš savo dirbtuvių pranešimus. Pasirodo, pas kriaučius darbai mažėja, o tūlose dirbtuvėse jau ir užbaigė.

Diržio dirbtuvės komisija pranešė, kad jų čermanas žemantauskas smarkiai serga, randasi ligoninėje, tokiu būdu dirbtuvėje be čermano nėra geros tvarkos. Delegatas dapildė raportą tuo, kad artimoje ateityje bus paskirtas čermanas ir dalykai sutvarkyti.

Raubos komisija raportavo, jog dirbtuvėje bloga tas, kad neprisilaikoma unijos taisyklių: kriaučiai dirba kada nori ir kada ateina į dirbtuvę. Bet jų čermanas sakė, kad viskas tvarkoje. Po ilgų diskusijų prieita supratimo, kad yra dirbtuvės čermono apsileidimas. Ten artimoje ateityje turės įvykti darbininkų susirinkimas ir tuos dalykus išaiškyti.

Armakausko dirbtuvėje irgi įvyko nesusipratimas. Armakauskas dirba Lewis firmos darbą. Tas atvežė medžiagą panašią į overkotį, o tapkočio užmokestį darbininkams užmokėjo. Bet darbininkai kreipėsi į unijos įstaigas, ta dalyką išstaisė ir darbininkai gavo tą, ko jie reikalavo.

Buvo dar ir smarkių diskusijų, kad dirbtuvių pirmininkai ir komisijos turi daugiau prižiūrėti savo darbininkus, dirbančius viršlaikius. Kiekvienas dirbantis turi savo kortą laikrodyje įmušti, tai tada už viršvalandžius jis gaus laiko ir pusės užmokestį.

Taipgi buvo plačiai pasikalbėta ir apie tai, kad tūlose dirbtuvėse kriaučiai nesilaiko darbo valandų: kai tik ateina ir dirba. Ypatingai pietų laiku: kąsnį kanda ir adatą veria. Tai yra blogiausias dalykas unijinėje dirbtuvėje.

Pasirodo, toki dirbtuvių pirmininkų ir komisijų susirinkimai darbininkams atneša gerovės ir didesnio uždarbio. Dabar tie susirinkimai vykdomi sykį į tris mėnesius, bet būtų geriau, kad įvyktų dažniau. Nors mūsų tie buivydinio plauko atžagareiviai sako, kad dažnesni čermanų ir komisijų susirinkimai būtų politiniais išrokavimais. Tačiau tiktai čia minėtųjų trijų dirbtuvių įvykiai gali parodyti, kad suėjus į susirinkimą galima išrišti visų dirbtuvių bėgybes.

J. S.

Demokratai laimėsią 1952 metais

Kalbėdamas atidengime AFL prezidento William Green'o biusto, New Yorke, valstybinis darbo sekretorius Tobin tikrino, kad demokratai laimėsią 1952 metų prezidentinius rinkimus. Bet jis neminėjo, kas būsiąs prezidentu.

Prašome nakvynių

Laisvės koncertan atvyks dainininkai ir kiti svečiai iš toli. Apie dviem dešimtims žmonių reikės nakvynių jau šeštadienio vakarą, lapkričio 3-čią, pirm koncerto, o kitiems sekmadienio vakarą, po koncerto.

Prašome nakvynes pranešti telefonu: VIrginia 9-1827.
(213-16)

Nebesaugu ir po sargyba

Puošniame viešbutyje Pierre, kur pastyrusiomis uniformomis apsirengę sargai akimis peregzaminuoja kiekvieną įeinantį-išeinantį, šokėjams De-Marco pavogta apie $15,000 vertės kailinių ir blizgučių.

De Marcos gyvena kitur, bet viešbutyje buvo pasiėmę butą laike dalyvavimo viešbučio programose. Kitus apie $24,000 vertės brangumynus vagys palikę.

PARDAVIMAI

Parsiduoda mažas Lunch Wagon, geroje sekcijoje, galima pasidaryti gerą pragyvenimą, prieinama kaina. Kreipkitės: 811 Fairview Ave., Ridgewood, N. Y. (213-215)

REIKALAVIMAI

HELP WANTED—MALE
REIKALINGAS DARBININKAS

Laisvės įstaigai reikalingas darbininkas prie ekspedicijos darbo; taipgi turi mokėti troką vairuoti. Lengvas darbas, greit išmokstamas. Kraipkitės: 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Automobilių Technikos MOKYKLA

Išmokome Mechaniku ir Chauffeur'iu

Baigus mokyklą išduodame diplomą, padedame gauti vairutojo laisnius. Pamokos dienom ir vakarais. Mokykla atdara kasdien. Aiškinimai lietuvių ir anglų kalbose.

Direktorius
L. TICHNIAVICIUS
Metropolitan Auto School
155 Second Ave., New York City
Tel. GRamercy 7-8951

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daikteliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Matthew A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MAarket 2-5172

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO AR ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street **Brooklyn, N. Y.**
Kampas Union Ave. ir Hooper Street
TELEVISION Telefonas **EVergreen 4-8969**

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Pertvarkė ir pagerino savo
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 6 d. A. L. P. Kliubo svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7:30 val. vak.

Antradienį, 6 d. lapkričio pripuola balsavimai į šalies valdvietes, tai pasistengkite anksčiau nueit atiduoti balsus, kad galėtumėt atsilankyti į susirinkimą. — Prot. Sekretorius. (215-216)

BROOKLYNO TEATRININKAMS

Liaudies Teatro susirinkimas yra šaukiamas šio trečiadienio vakarą, 8 val., Kultūriniame Centre.

Turime pasitart visais "Klastos ir Meilės" pastatymo ir kito veikalo pasirinkimo reikalais. — Valdyba. (216)

RIDGEWOOD, N. Y.

LDS 103 kp. susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio 6 d., 8 v. vak., Shapolo ir Vaiginio salėje, 147 Thames St., Brooklyn, N. Y. Dalyvaukit šiame susirinkime ir pasižiūrėkite į mokesčių knygelę, gal jau reikės užsimokėti. — P. Babarskas, Prot. Sekr. (215-216)